

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Møteinnkalling

Utvalg: Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge
Møtested: Scandic Hell – Stjørdal.
Dato: 27. oktober 2023 kl. 11:00 – 15:30

Saksliste:

- 29/23 Godkjenning av innkalling, saksliste og møteprotokoll fra møte i rovviltnemnda den 23. august 2023 og e-postmøte den 12. – 13. oktober 2023.
- 30/23 Referat og orienteringssaker
1. Status for kunnskapsinnhenting – droneprosjekt.
 2. Status lisensfelling 2023/2024
 3. Møtedeltagelse siden forrige møte
 4. Post til nemnda
 5. Søknader om skadefellingstillatelser
- 31/23 Behandling av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2023/2024.
- 32/23 Kvote for kvotejakt på gaupe 2024
- 33/23 Revidering av forvaltningsplanen for rowvilt i region 6
- 34/23 Forslag tjenestekjøp FKT/forsknings- og kunnskapsprosjekt 2024
- 35/23 Eventuelt

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	29/2023	27.10.2023

29/2023 Godkjenning av innkallelse, saksliste og møteprotokoller fra møter i roviltnemnda den 23. august 2023 og 12.-13. oktober 2023

Dokumenter i saken

- Møteprotokoll fra Teams-møte i roviltnemnda region 6 den 23. august 2023 (vedlegg 1)
- Møteprotokoll fra E-postmøte i roviltnemnda region 6 den 11-13. oktober 2023 (vedlegg 2)

Bakgrunn

Møtetidspunkt ble avklart med nemnda i augustmøtet. Forhåndsvarsel om møte ble sendt ut per e-post den 5. oktober 2023. Møteinnkallelse med saksfremlegg ble utsendt på e-post av sekretariatet fredag den 20. oktober 2023.

- Møteprotokoll fra Teams-møte i roviltnemnda region 6 den 23. august 2023 ble utsendt på e-post og lagt på miljøvedtaksregisteret den 6. september 2022.
- Møteprotokoll fra E-postmøte i roviltnemnda region 6 den 11-13. oktober 2023 ble sendt ut på e-post den 17. oktober 2023.

Sekretariatets tilrådning

- Roviltnemnda godkjenner innkallelse, saksliste og møteprotokoll fra møte i roviltnemnda den 23. august 2023 og 11.-13. oktober 2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	30/2023	27.10.2023

30/22 Referat og orienteringssaker

Dokumenter i saken:

- Oversikt over post til nemnda (vedlegg 3)
- Oversikt over søknader om skadefellingstillatelser (vedlegg 4)

1. Status for kunnskapsinnhenting – droneprosjekt.

Sekretariatet orienterer om status for droneprosjektet.

2. Status lisensfelling jerv

Sekretariatet orienterer om status for lisensfelling 2023/2024

3. Møtedeltagelse siden forrige møte

Runde med roviltnemnda om de har deltatt på relevante møter

4. Post til nemnda

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av postlista for roviltnemnda.

5. Søknader om skadefellingstillatelser

Sekretariatet tar en gjennomgang av søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte.

Sekretariatets tilrådning

- Roviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	31/2023	27.10.2023

31/23 Behandling av klager på vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2023/2024.

Dokumenter i saken:

- Saksframlegg til sak 25/23 møtedato 23. august 2023 (vedlegg 5)
- Vedtak om kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2023-2024 (vedlegg 6)
- Klage fra Aktivt rovdryvern datert 19. september 2023 (vedlegg 7)

- Klage fra NOAH datert 26. september 2023 (vedlegg 8)

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven (Fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner slik som Aktivt rovdyrvern og NOAH har i stor utstrekning rett til å klage for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om. Klageene er mottatt innen klagefristen, og sekretariatet anbefaler at rovviltnemnda behandler klageene.

Rovviltnemndas vedtak i sak 25/23

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2023/2024:

- Kvoten settes til 3 ulv
- Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge
- Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2023 til og med 31. mai 2024
- Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.

Klage

Nedenfor gjengis hovedpunkter fra klageene, det vises for øvrig til klageene i sin helhet.

Aktivt rovdyrvern

Aktivt rovdyrvern (ARV) har i brev datert 9. september 2023 påklaget rovviltnemndas vedtak i sak 25/23 Kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2023/2024. Klager påpeker at ulv er kritisk truet, og at det ikke er nulltoleranse for ulv utenfor forvaltningsområdet for ulv. ARV mener det foreligger brudd på følgende lovverk/avtaler/konvensjoner:

- Naturmangfoldloven §§ 1, 5, 8, 9 og 10.
- Rovviltforskriften § 1
- Grunnloven § 112
- Bernkonvensjonen
- Viltloven § 19
- Dyrevelferdsloven § 3
- Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) mål nr 4.

NOAH – for dyrs rettigheter

NOAH har i brev datert 26. september 2023 rovviltnemndas vedtak i sak 25/23 Kvote for lisensfelling av ulv i region 6 2023/2024. Klager mener vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning, og viser til at ulv er kategorisert som en kritisk truet art på den norske rødlista. Videre har NOAH tre hovedpunkter i sin klage:

- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt og føre-var-prinsippet er ikke hensyntatt.
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt.

Sekretariatets vurdering av klage

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 25/23 lagt fram kunnskapsgrunnlag og faglige og juridiske sider ved saken. Disse vurderingene utgjør også begrunnelsen for rovviltnemndas

vedtak. Sekretariatet anbefalte i sin innstilling til rovviltnemnda en kvote for lisensfelling på tre ulver, noe som ble enstemmig vedtatt.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 25/23.

Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for betinget skadefelling truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote er oppfylt. Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke kommet med ny informasjon knyttet til bestandssituasjonen eller hjemmelsgrunnlaget som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Klagene har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til hjemmelsgrunnlaget som tilsier en omgjøring av vedtaket. Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak.

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at Aktivt rovdryvern og NOAH har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28. Det er ikke fremkommet ny informasjon via klagen som tilsier at rovviltnemnda bør endre sitt vedtak i sak 25/23 kvote for lisensfelling av ulv 2023/2024.

Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 23. august 2023 i sak 25/23 Kvote for lisensfelling av ulv 2023/2024, og klagen oversendes dermed Klima og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	32/2023	27.10.2023

32/23 Kvote for kvotejakt på gaupe 2023

Dokumenter i saken

- Bestandsrapport gaupe - [NINA rapport 2307-2023](#)
- Bestandsrapport gaupe Skandinavia - [Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia Nr 2 - 2023](#)
- NINAs prognosemodell - [NINA rapport 774-2011](#)

I Forskrift om forvaltning av rovvilt (fastsatt ved kgl.res.18. mars 2005 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet) gis en rovviltnemnd mulighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe i medhold av viltloven § 9, jf. naturmangfoldlovens høstningsprinsipp i § 16, dersom bestanden ligger over det fastsatte nasjonale målet for gaupe i regionen.

I vurderingen av om det skal åpnes for kvotejakt skal det gjøres en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøres at bestanden etter neste års yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtaket vil øke jo nærmere en er bestandsmålet. Et vedtak skal avgrense jaktområdet, bestemme antall dyr som kan skytes, eventuell fordeling på kjønn og alder, og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av kvotejakten i samsvar med regional forvaltningsplan, jf. forskriften. Kvotevedtaket bør i størst mulig grad baseres på utviklingen av bestanden de siste tre årene slik dette er rapportert i nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt. I tillegg også bl.a. den skade viltet gjør vurderes, da kvote for jakt på gaupe også er motivert ut fra skadereduksjon, samt de øvrige momenter som fremgår av naturmangfoldloven § 16, fjerde ledd.

Bestandsovervåkingen viser at gaupebestanden i region 6 ligger over det regionale bestandsmålet på 12 familiegrupper ([NINA rapport 2307-2023](#)). Det er registrert henholdsvis 18, 14 og 13 familiegrupper av gaupe før jakt i regionen i henholdsvis 2021, 2022 og 2023. Se figur 1 for antall registrerte familiegrupper før jakt i region 6 for perioden 2000-2023. Dette gir et gjennomsnitt på 15 familiegrupper de siste tre årene for regionen, som er over regionens måltall på 12 familiegrupper. Dette betyr at rovviltnemnda i region 6 har myndighet til å fatte vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe.

Gaupebestanden i Norge er gjennom flere år overvåket ut fra antall registrerte familiegrupper (mor med unge(r)). Publikum melder inn observasjoner om mulige familiegrupper til Statens naturoppsyn (SNO), som kontrollerer meldingene i felt. Observasjoner som havner i kategorien «dokumentert» og «antatt sikker» familiegruppe ligger til grunn for de videre beregningene. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har ansvaret for sammenstilling av dataene i henhold til det nasjonale overvåkningsprogrammet. Ut fra antall registrerte ynglinger (familiegrupper) kan man beregne antall gauper i bestanden. I 2023 ligger den norske gaupebestanden over bestandsmålet med 71,5 familiegrupper, i 2022 ble det påvist 58,5 påviste familiegrupper før jakt og i 2021 67 familiegrupper.

Forvaltningsplanen

[Forvaltningsplan](#) for rovvilt i region 6 Midt-Norge legger føringer for forvaltningen av gaupe innenfor og utenfor forvaltningsområdene. For gaupe er det ikke geografisk fordeling med fylkesvise bestandsmål. Kommunesammenslåingen ved årsskiftet i 2020 har medført at det er behov for revidering av planen slik at beskrivelsen av forvaltningsområdet blir korrekt, denne revideringsprosessen er påbegynt. Følgende føringer for forvaltning av gaupe er vedtatt i gjeldende forvaltningsplan:

Innenfor forvaltningsområdet:

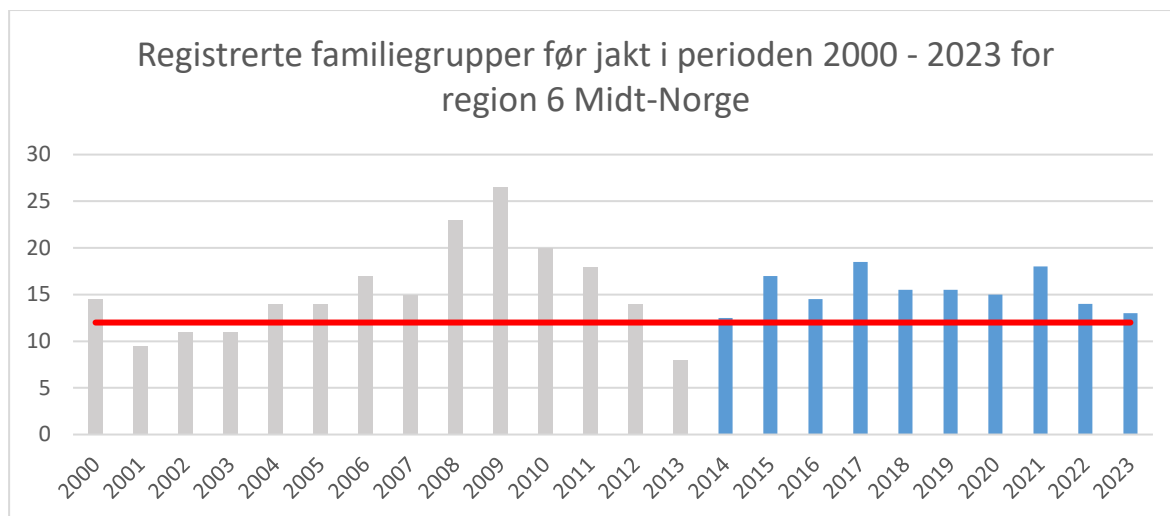
Det er en målsetting at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdet. Bestanden av gaupe skal være mest mulig jevnt fordelt. I områder med gaupeskader skal det satses på effektive tapsforebyggende tiltak. Dette vil for eksempel være tilskudd til forsinket slipp om våren. Kvotejakt er det primære bestandsregulerende tiltaket, og kvotene skal settes med bakgrunn i bestandssituasjonen, skadeomfanget på bufe og tamrein.

Utenfor forvaltningsområdet:

Områdene utenfor forvaltningsområdet regnes som prioriterte beiteområder i forhold til gaupe. Utenfor forvaltningsområdet skal bestanden av gaupe holdes på lavest mulig nivå, men forekomst må påregnes.

Bestandssituasjonen for gaupe

Vinteren 2013/14 ble overvåkingsarbeidet på gaupe i Skandinavia samordnet mellom landene, og vi har siden da hatt en felles overvåkingsmetodikk, kvalitetssikring, datalagring og rapportering (Brøseth & Tovmo 2013, Kjørstad mfl. 2012). Det er derfor noe mer usikkerhet rundt bestandsendringen som observeres, men tallene er sammenlignbare.

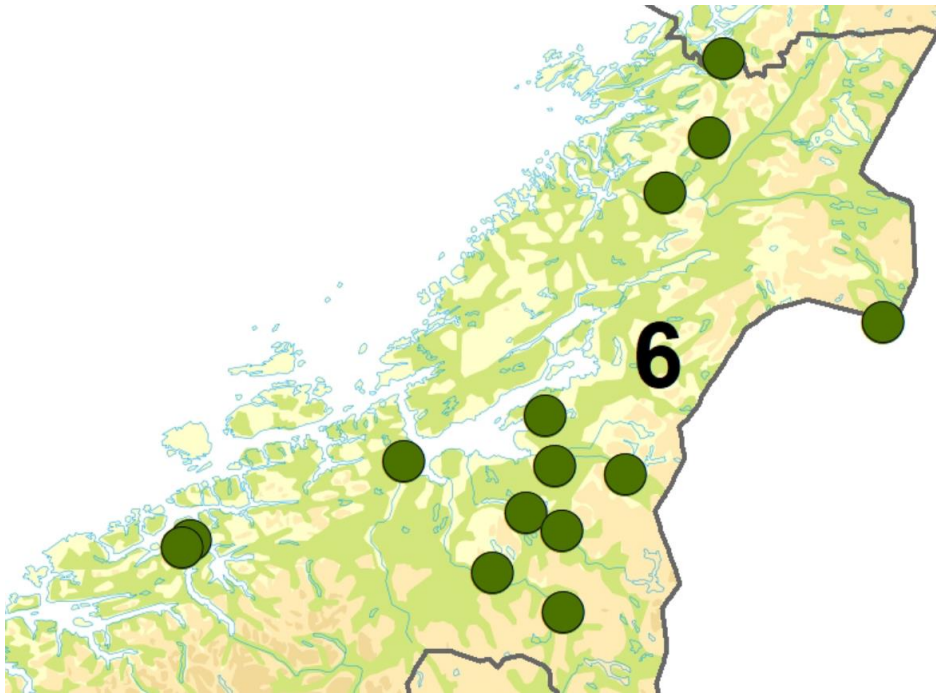

Figur 1: Utvikling i registrerte antall familiegrupper i region 6 i perioden 2000 – 2022. Grå stolper er data fra før samorganiseringen om metodikk, blå stolper er data fra etter samordningen om metodikk og rød strek angir bestandsmålet i region 6 på 12 familiegrupper. Data fra www.rovbase.no.

Målet med fastsettingen av kvoten for gaupejakta er å tillate jakt på det antallet dyr som vil gi en balansert utvikling i bestanden, slik at en havner så nær som mulig det regionale målet om å opprettholde en bestand på 12 årlige ynglinger av gaupe. Ved siste opptelling var det 13 familiegrupper/yngling av gaupe i regionen. En av disse ynglingene deles med region 7 og en yngling deles med Sverige. Etter denne opptellingen er kvotejakta vinteren 2023 gjennomført.

[NINA rapport 2023-2307](#) gir oss en prognose for forventet antall familiegrupper av gaupe i regionen før jakta 2024, der kjent antall familiegrupper vinteren 2022/2023 og avgangen av voksne hunndyr gaupe er tatt inn. Prognosen for region 6 viser en forventet bestand på 12,2 [konfidensintervall 8,5-16,5] familiegrupper før jakt i 2024. Det er imidlertid stor usikkerhet i den regionale prognosen, da det her er snakk om små tall og vide konfidensintervaller. Estimert er likevel det beste vi har av vitenskapelig kunnskap til å si noe om forventet utvikling av bestanden.

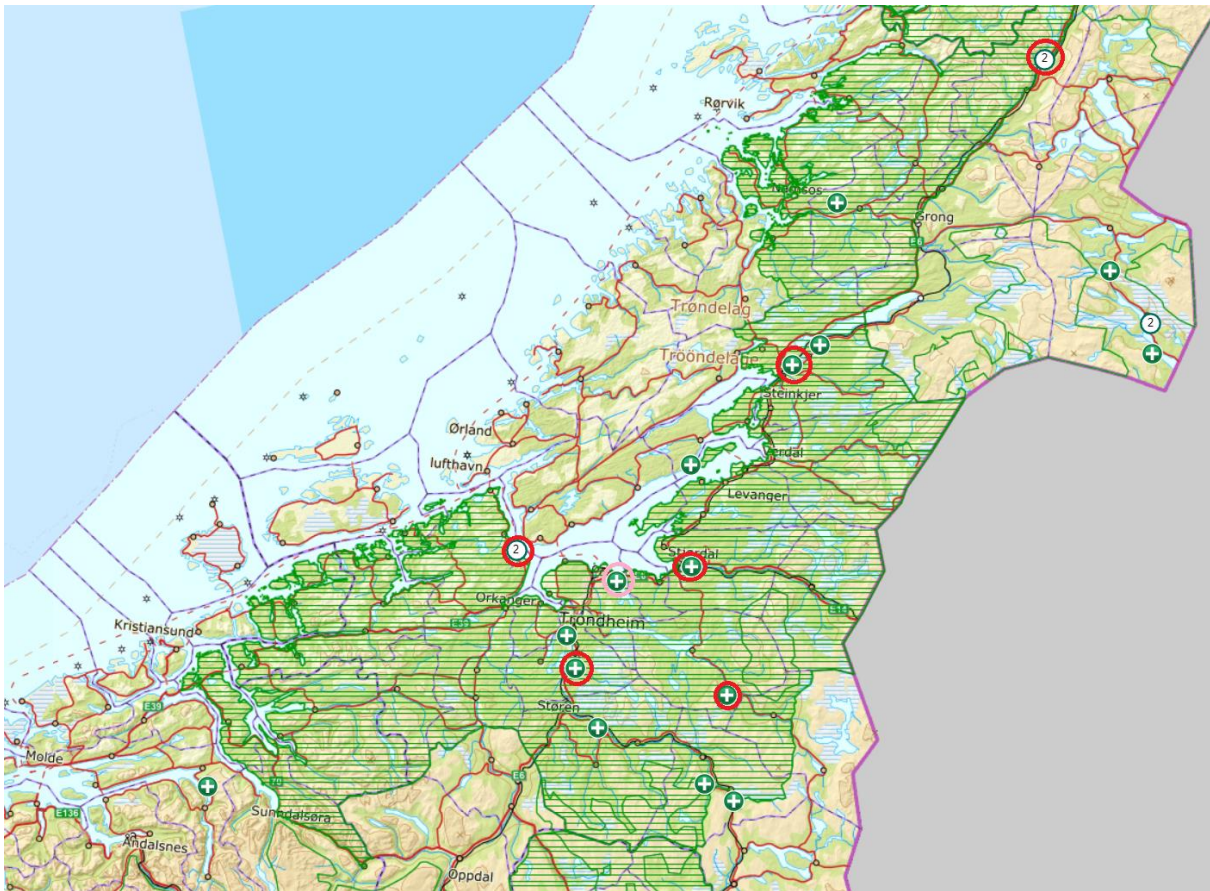
Det er et mål i forvaltningsplanen at bestanden skal fordele seg jevnt innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Ved telling vinteren 22/23 var det to familiegrupper innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, og ingen registrert utenfor. I sørlige deler av Trøndelag, fra Levanger og sørover var det registrert 8 familiegrupper, hvorav samtlige er innenfor forvaltningsområdet. I nordlige deler av Trøndelag, nord for Levanger, er det totalt påvist 3 familiegrupper hvorav alle er innenfor forvaltningsområdet, en av disse ynglingene deles med region 7. Utenfor forvaltningsområdet er det registrert en familiegruppe i Lierne kommune, denne gruppen deles med Sverige.

Figur 2: Kart som viser antall unike familiegrupper av gaupe i region 6 Midt-Norge etter registrering vinteren 2022/2023 (n=13). En ynglinger deles med Sverige og region 7. Data fra www.rovdata.no.

Avgang av gaupe i regionen

Siden rovviltnemdas vedtak om kvotejakt på gaupe den 31. oktober 2022, er det registrert avgang av 21 gauper i regionen. En gaupe er påkjørt av bil, seks gauper er felt på skadefelling, mens de resterendegaupene er felt på ordinær kvotejakt. Totalt er 6 av de døde gaupene voksne hunndyr. En fullstendig oversikt over registrert avgang foreligger i vedlegg 1, tabell 2. I kalenderåret 2022 var det en avgang på 40 gauper, hvorav 14 voksne hunngauper, og i 2021 var avgangen 26 gauper, hvorav 10 voksne hunndyr. Det er registrert en nedgang i antall familiegrupper i 2023 (13), sammenlignet med de tre forgående årene; 14 familiegrupper i 2022, 18 familiegrupper i 2021 og 15 familiegrupper i 2020.

Figur 3: Kart som viser kjent avgang av gaupe ($n = 21$) i perioden 31.10.22 til 16.10.23. Kryss og tall markerer felte gauper, røde ringe markerer voksne hunngauper ($n = 6$). Hvit sirkel med tallet 2 og rød ring i Namsskogan: her er det kun felt én voksen hunngaupe. Hvit sirkel med tallet 2 og rød ring i Orkland: her er det kun felt én voksen hunngaupe. Rosa ring markerer gaupe påkjørt av bil. All avgang er oppsummert i vedlegg 1, tabell 2. Skravert område viser forvaltningsområdet for gaupe. Data fra www.rovbase.no.

I tabell 1 følger en oversikt over avgang av gauper fordelt på kalenderår i region 6 i perioden 2015 fram til 16. oktober 2023.

Tabell 1: Døde gauper i region 6 i perioden 2015 – 16.10.23*, ordinær kvotejakt og andre dødsårsaker.

Årstall	Alle døde gauper	Gauper felt under ordinær kvotejakt	Alle døde hunngauper voksne (inkl. unger)	Voksne hunngauper felt under ordinær kvotejakt
2023*	21	14	6 (7)	6
2022	40	33	14(17)	13
2021	26	22	10	9
2020	29	25	9 (12)	8
2019	26	22	9 (13)	9
2018	36	31	13 (16)	12
2017	37	33	12 (17)	10
2016	34	30	11 (13)	11
2015	20	17	7	6

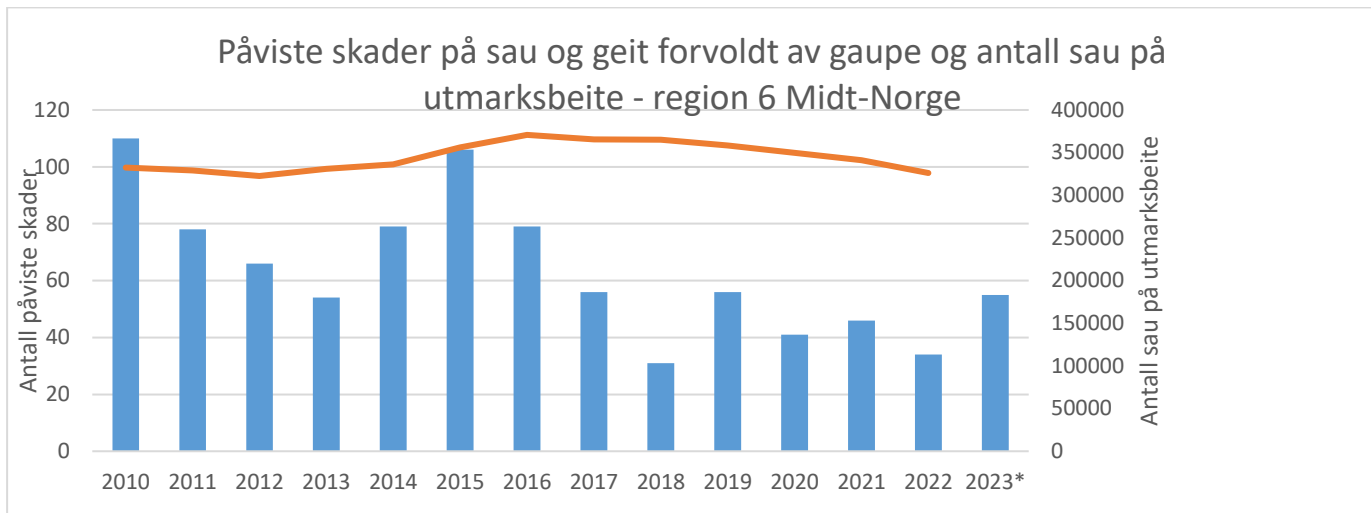
Lokale registreringer inneværende vinter

Hittil i høst har det ikke vært tilstrekkelige sporsnøforhold til å registrere gaupespor på en systematisk måte, men sekretariatet ser via rovbases at det per 20. oktober 2023 er registrert familiegruppe i Tingvoll, Surnadal og Selbu – alle innenfor forvaltningsområdet. På nåværende tidspunkt ikke kan gi et bestandsestimat der en tar hensyn til jakten vinteren 2023 og tilvekst av gauper våren 2023. Statens naturoppsyn (SNO) gjennomfører gauperegistreringer i regionen inneværende vinter. Registreringene skjer fortløpende fra 1. oktober og frem til og med 1. mars 2024. Vi vil oppfordre alle som observerer aktivitet av familiegrupper av gaupe til å varsle Statens naturoppsyn om dette.

Gaupeskader på sau og geit

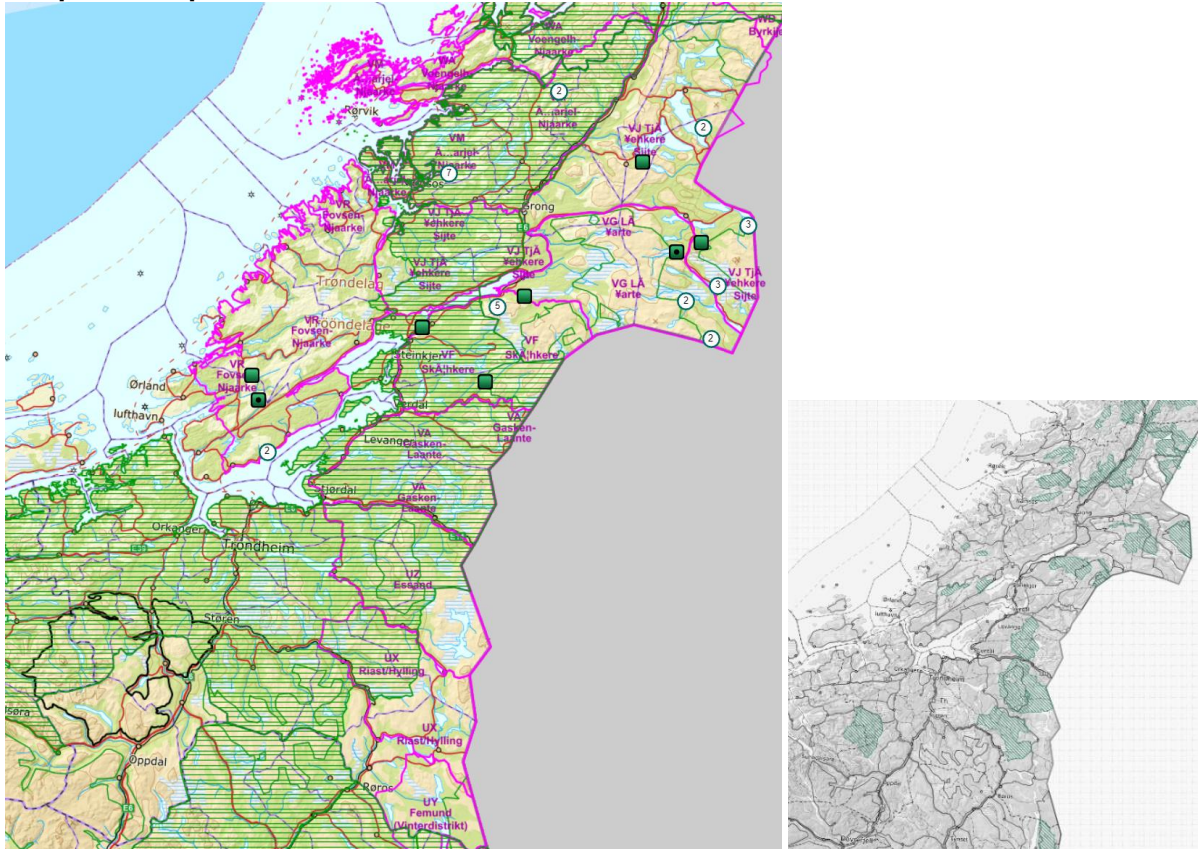
Figur 4: Påviste skader (dokumentert og antatt) på sau ($n = 53$) og geit ($n = 2$) forvoldt av gaupe i region 6 i perioden 01.01. - 16.10.2023. ($n = 55$). Grønne bokser angir funnet og undersøkte sau/geit. Bokser med prikk indikerer lam/kje, mens boks uten svart prikk indikerer voksen sau/geit. Hvit sirkel med tall indikerer antallet påviste skader til gaupe. Skravert område viser forvaltningsområdet for gaupe. Data fra www.rovbase.no.

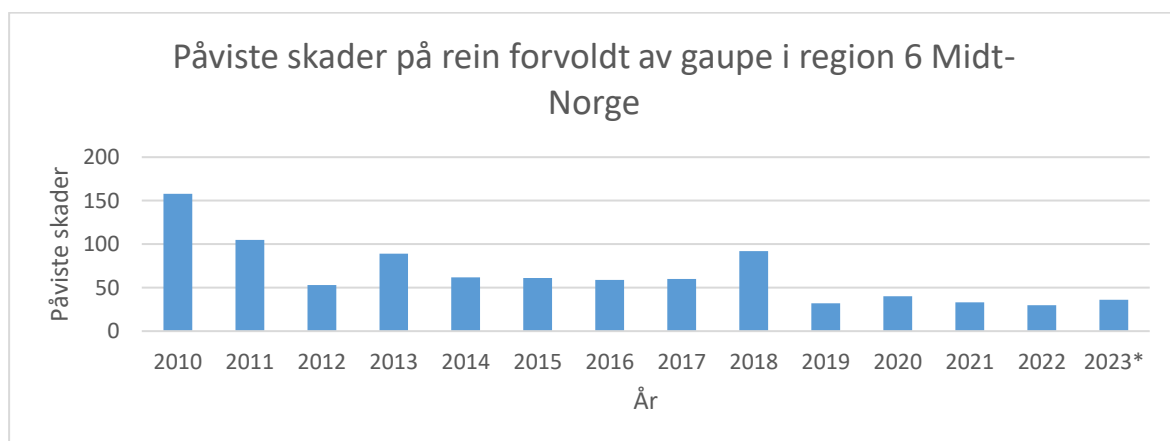
Figur 5: Oversikt over påviste skader (dokumentert og antatt sikker) på sau/lam og geit forvoldt av gaupe i perioden 2010 –2023* (blå stolper) og antall sau på utmarksbeite (oransje linje) for perioden 2010 – 2022 i region 6. *Tapstallene for 2010-2022 er for hele kalenderåret, tallene for 2023 er foreløpige tall per 16. oktober 2023. Data om påviste skader er hentet fra www.rovbase.no. Tall på antall sau på utmarksbeite gjelder sau som har gått 8 uker på utmarksbeite t.o.m. 2008 og minst 5 uker f.o.m. 2009 (tall fra OBB), og er hentet fra [Statistisk sentralbyrå](https://www.ssb.no) (SSB).

Det har vært en gjennomsnittlig nedadgående trend i antall påviste tap av sau/lam og geit til gaupe i regionen i perioden 2010 til 2022. Foreløpige tall for 2023 viser imidlertid en oppgang fra 2022. Tingvoll har en vesentlig del av de dokumenterte skadene på sau i 2023. En oversikt over påviste skader på kommunenivå foreligger i vedlegg 1, tabell 3.

Gaupeskader på rein

Figur 6 og 7: t.v.: påviste skader (dokumentert og antatt) på rein ($n = 36$) forvoldt av gaupe i region 6 01.01. - 16.10.2023. Grønne bokser angir rein påvist tapt til gaupe. Bokser med prikk indikerer kalv, mens boks uten prikk indikerer voksen rein. Hvit sirkel med tall indikerer antallet påviste skader til gaupe. Rosa linjer angir grenser for reinbeitedistrikt, skravert område viser forvaltningsområde for gaupe. Gråtonekart t.h. viser kalvingsområder i region 6 skravert i grønt. Data fra www.rovbase.no.

Figur 8: Oversikt over påviste (dokumenterte og antatte) skader på rein forvoldt av gaupe i perioden 1. januar til 31. desember for årene 2010-2023*. *Tallene for 2023 er foreløpige tall per 16. oktober 2023. Data fra www.rovbase.no.

Det er for perioden 01.01.23 – 16.10.2023 er det registrert en liten oppgang i antall påviste (dokumentert og antatt sikker) skader på rein sammenlignet med 2022. Trenden er derfor lik mellom skader på sau og rein, men ikke like tydelig. De fleste dokumenterte skadene på rein forvoldt av gaupe påvises om vinteren og svingningene i påviste tap har ofte sammenheng med snøforholdene den enkelte vinteren. I perioden 01.01.23 – 16.10.23 er 29 av de 36 påviste

skadene funnet før mai måned. En betydelig andel av skadene på rein er registrert utenfor forvaltningsområdet for gaupe, særlig Indre Namdal. En oversikt over påviste skader på kommunenivå foreligger i vedlegg 1, tabell 4.

Vurderinger opp mot naturmangfoldloven

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven (nml) § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14 i nml. Ved fastsettelse av kvote for kvotejakt på gaupe er det spesielt sau- og reindriftsnæringen som fastsettelsen avveies opp mot. Ved siste opptelling av familiegrupper var det registrert 13 familiegrupper i region 6. Med bakgrunn i dette vil sekretariatet foreslå at det kan åpnes opp for kvotejakt også i deler av forvaltningsområdet for gaupe. Ved å legge [NINA rapport](#) om antall familiegrupper før jakt i 2024, uttak av dyr i 2023 og prognosemodellen til grunn vil ikke, etter sekretariatets vurdering, forslaget medføre at målet i nml. § 5 fravikes. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Rovdata og Viltskadecenteret i Sverige har publisert en [rapport](#) over registrerte familiegrupper i Norge og Sverige vinteren 2022/2023. Erfaringer fra tidligere år viser at selv om det blir felt en stor andel gaupe under kvotejakt i grenseområdene i Lierne mot Sverige, så viser tall at det raskt reetablerer seg gauper i disse områdene. Det er derfor grunn til å anta at det i Indre Namdal er en netto innvandring av gaupe fra Sverige som gjør at kvoten spesielt i dette området bør settes noe høyere enn i andre områder.

Sekretariatet viser til at denne innstillingen til kvote blant annet baserer seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Vi viser til data fra www.rovbase.no om påviste skader forvoldt av gaupe, data fra www.rovdata.no og Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt med sin årsrapport med prognose for bestanden før jakt i 2024, samt NINAs prognosemodell og anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt. Førre-varprinsippet kommer til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Med bakgrunn i at sekretariatet anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget er innfridd tillegges førre-var-prinsippet i nml. § 9 liten vekt. Et uttak av gaupe i tråd med sekretariatets innstilling vil ikke medføre at den samlede belastningen på gaupebestanden vil komme i konflikt med naturmangfoldlovens § 10. Bestemmelsene i §§ 11- 12 anses ikke relevante i denne sammenhengen.

Kvotefri jakt

I kommentarene til Forskrift om forvaltning av rowilt, under § 11 annet ledd, heter det: *“For gaupe kan rowiltnemnden sette av egne områder for kvotefri jakt i forbindelse med sitt årlige vedtak om kvotejakt på gaupe. Det kan bare åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette kan skje innenfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen. Dersom det årlig settes av områder til kvotefri jakt på gaupe forutsettes det at bestandsmålet for regionen kan nås i de andre delene av regionen, og at områder med kvotefri jakt på gaupe er områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Det forutsettes videre at rowiltnemnden gjennom sine årlige vedtak om kvoter og eventuelle områder for kvotefri jakt på gaupe bidrar til en størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser. Dette innebærer at områder for kvotefri jakt på gaupe innenfor en region bør være relativt stabile fra år til år”.*

Sekretariatet foreslår i sin innstilling til vedtak for nemnda at kvotefri jakt videreføres i områder utenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Samt at kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag også blir omfattet av kvotefri jakt på gaupe i 2024. Både Oppdal og Røros kommuner har til denne tid vært marginale områder for gaupebestanden i region 6. Røros kommune har særlig stor tetthet av tamrein vinterstid, ettersom Femund distriktet benyttes som vinterdistrikt både for Essand og Riast/Hylling reinbeitedistrikt (9000 rein). Oppdal kommune har svært stor tetthet av beitedyr (særlig sau, men også tamrein). Det er registrert økt aktivitet av gaupe i begge de to kommunene de siste årene, og vi mener områdene bør sikres jakt på gaupe hele jaktseasonen, ved at det åpnes for kvotefri jakt. Det er ikke felt gaupe i Røros eller Oppdal de 12 siste sesongene, siste påviste skader av gaupe i kommunene var på sau i Oppdal var den 21.09.2023 og på sau i Røros 03.09.2023.

Beregning av kvote for kvotejakt

På grunn av høy reproduksjonsevne vil en gaupebestand naturlig vokse raskt under gunstige livsbetingelser. Når livsbetingelsene forverres vil dyras kondisjon reduseres, noe som fører til at produktiviteten reduseres samtidig som dødeligheten i bestanden øker. Bestanden vil da hurtig reduseres. En gaupebestand vil derfor naturlig variere betydelig i størrelse over tid, og mer enn de andre store rovdyrartene. Denne dynamikken er kjent hos mange arter og er særlig utpreget hos arter som er tilpasset et ustabil næringsstilbud. Kullstørrelsen varierer ofte fra år til år, og er trolig avhengig av fødetilgangen. Ved god fødetilgang er det sannsynlig at flere to års gamle hunngauper reproducerer. I slike tilfeller vil det da bli færre «nye» eldre hunner som reproducerer påfølgende år. I år med dårlig fødetilgang vil færre hunner reproducere, samtidig som ungedødeligheten vil være høyere. Utvandring av individer er også erfaringsmessig større i områder med begrensede matressurser (Andersen m.fl. 2003). Antallet ynglinger fra år til år kan derav variere mye mer enn den reelle bestanden gjør. I år med lav ynglesuksess vil en relativt sett høste en større del av produksjonsdyra i en bestand, enn en vil gjøre i år der mange voksne hunngauper går til yngling.

Bestanden av gaupe i region 6 Midt-Norge har vært over bestandsmålet siden 2013, og hovedutfordringen har vært å få bestanden ned til bestandsmålet på 12 familiegrupper. I NINA rapport 2903) er antall familiegrupper i region 6 før jakt i 2023 estimert til å være 12. Dette tilsier at nemnda kan fatte et vedtak om en kvote som medfører at bestanden holder seg på dette nivået. Det er derfor aktuelt å vite omtrent hvor store uttak man kan ha for å nå bestandsmålet. Nilsen m.fl. ([NINA rapport 774-2011](#)) har i sin prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge estimert at et uttak av voksne hunndyr bør ligge rundt 0,43 % pr. familiegruppe for med størst sannsynlighet vil gi en stabil bestandsutvikling. Når bestanden ligger på bestandsmålet med 12 familiegrupper betyr dette en hunndyrkvote på fem voksne hunndyr. I henhold til NINA rapporten må en anta at bestanden før kvotejakt i 2023 har gått noe ned.

Prognosemodellen estimerer at bestanden vil ligge på 12,2 [8,5–16,5] familiegrupper før kvotejakt i 2024 (NINA-rapport 2309). Prognosen antyder at det er 48 % sjanse for at regionens bestandsmål blir liggende under bestandsmålet på 12 familiegrupper før kvotejakt i 2024. Hvis prognosemodellen følges bør det tas 1,27 gauper pr. familiegruppe, noe som utgjør 15,5 gauper (hvorav 5 voksne hunndyr (0,43 x antall familiegrupper)) for å holde en bestand stabil (NINA-rapport 774 - 2011). [NINA rapport 774-2011](#) inneholder en beskrivelse av prognosemodellen.

Bestanden før jakta i 2024 er estimert til å ligge på bestandsmålet, effekten av kvotejakta sist vinter (2023) vil ikke bli registrert før kommende vinters registreringer av familiegrupper. Under kvotejakta 2023 ble det tatt ut seks voksne hunngauper, noe som var over prognosemodellens anbefaling. Samtidig har de reelle bestandsregistreringene for region 6, hatt en tendens til å treffe litt over estimatet til prognosemodellen. Sekretariatet legger til grunn bestandsutvikling, avgangen av gauper de siste tre årene samt skadesituasjonen, og finner å anbefale en total kvote for områdene med kvotejakt på 19 dyr hvorav maksimalt 6 voksne hunndyr. Startkvote foreslås til 16 dyr hvorav 5 voksne hunndyr for årets jakt, samt en reservekvote på 3 dyr hvorav 1 kan være voksent hunndyr. Sekretariatet anbefaler at startkvoten settes i henhold til prognosemodellen, og at en andel dyr settes som reservekvote som kan benyttes dersom oppdatert bestandsstatus og skadeomfanget tilsier at det er rom for ytterligere tildeling. Det settes samtidig en begrensning på uttaket av voksne hunndyr innenfor forvaltningsområdet i hvert av fylkene.

Differensiert jaktstart

Sekretariatet foreslår som tidligere år at startkvoten fordeles på ulike delområder, dette som et forsøk på å oppnå målrettet uttak av kvoten. Det har vært en utfordring med overskyting av kvote i enkelte delområder som igjen har ført til at dyr må trekkes fra kvoten til andre delområder. Dette skyldes klimatiske forhold og dels grunnet rask effektivering av kvote og overskyting av hunndyrkvote i andre deler av regionen. Med bakgrunn i tapssituasjonen inneværende år, ser sekretariatet behov for å innføre tiltak som kan medføre at en i større grad tilrettelegger for å få tatt ut den tildelte kvoten i beiteprioriterte områder og innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal der det har vært det har vært store dokumenterte tap til gaupe i 2023.

Roviltforskriftens § 10 har fastsatt at fellingsperioden for gaupe er 1. februar til og med 31. mars. Denne paragrafen åpner i tillegg for at roviltnemnda kan sette kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilsier det. Sekretariatet foreslår derfor at regionens beiteprioriterte områder og den delen av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som omfatter Tingvoll og Sunndal starter kvotejakta den 1. februar. For forvaltningsområdet i Trøndelag og den delen av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som omfatter Aure og Surnadal foreslår sekretariatet at kvotejaktstart utsettes til den 10. februar. Det er i stor grad værforhold i de enkelte områdene som avgjør hvor effektiv kvotejakta er, og derfor vil det være en viss usikkerhet om hvor langvarig en utsettelse av jaktstart bør være for å sikre at enkelte delområder ikke blir stoppet av at hunndyrkvoten tas ut i forvaltningsområdet. Sekretariatet anbefaler derfor dette som en prøveordning i 2024.

Begrensning i kvotejakt på familiegrupper

Roviltregion 2 og delvis region 7 har i flere år unntatt familiegrupper som opptrer i lag fra kvotejaktas første uker. Målet med dette er å minske risikoen for at hunndyrkvoten blir begrensende for å fylle totalkvoten. Erfaringer fra region 2 er at ordningen har fungert og dels gitt ønsket resultat. Med bakgrunn i fjorårets kvotejakt i region 6 når hunndyrkvoten raskt ble den begrensende faktoren, og kvotejakta dermed stoppet etter en dag, mener sekretariatet at

innføring av denne ordningen med fordel kan testes under kvotejakta 2024. Sekretariatet foreslår at dette gjennomføres som et tiltak i perioden 1. februar til og med 9. februar 2024.

Inndeling av delområder

Innenfor kommunene Levanger, Frosta, Verdal, Inderøy (øst for Skarnsundsbrua) og Steinkjer er det i 2023 registrert en familiegruppe, denne gruppen bruker områder innenfor Levanger, men også Stjørdal. I 2022 ble det ikke registrert familiegruppe i disse kommunene, og i 2021 ble det registrert en familiegruppe i nordlige deler av Steinkjer. Innenfor disse kommunene ble det i 2021 registrert seks påviste skader forvoldt av gaupe (5 sau og 1 rein), i 2022 ble det påvist en skade forvoldt av gaupe (1 sau) og per 13.10.23 er det påvist fire skader (2 sau og 2 rein). Det er registrert avgang på fire gauper i disse kommunene siden 1.januar 2021, samtlige er felt i Steinkjer kommune hvorav en på skadefelling (en voksen hann) og tre på kvotejakt (to voksne hanngauper og en voksen hunngaue). Med bakgrunn i bestandstatus, antallet påviste skader, avgang av gauper samt målet om at bestanden skal være jevnt fordelt i forvaltningsområdet i regionen mener sekretariatet at det i 2023 er rom for å ikke tildele av startkvoten til kommunene Levanger, Frosta, Verdal, Inderøy (øst for Skarnsundsbrua) og Steinkjer.

Med bakgrunn i avsnittet over foreslår sekretariatet at også de andre områdene i forvaltningsområdet i Trøndelag inndeles noe ulikt fra forgående kvotejakt. I 2022 vedtok rovviltnemnda følgende inndeling av forvaltningsområdet i Trøndelag:

“• Delområde A: Heim, Orkland, Rindal og fastlandsdelen av Hitra

• Delområde B: Melhus, Midtre Gauldal og Skaun

• Delområde C: De deler av forvaltningsområdet som er fra Steinkjer kommune og nordover

• Delområde D: Øvrige deler av forvaltningsområdet sør for Steinkjer kommune:”

For 2023 foreslår sekretariatet at Heim, Orkland, Rindal, fastlandsdelen av Hitra, Skaun, Melhus og Midtre Gauldal vest for E6 blir et delområde (A). Områdene øst for E6 i Melhus og Midtre Gauldal, Trondheim, Selbu, Holtålen, Tydal, Meråker, Stjørdal (B). Sekretariatet mener at fordeling av familiegrupper og omfang av skader taler for at forvaltningsområdet i sørlige deler av Trøndelag deles i to delområder i 2023.

Andre forhold

Vilkår til jaktutøvelsen framgår av viltloven og forskrifter fastsatt i samsvar med denne, og det anses ikke behov for ytterligere presiseringer i vedtaket ut over kravet om jegers plikt til å holde seg oppdatert på status for kvotejakta og melding om felte dyr. Felte dyr meldes til aktuell statsforvalter. For å hindre overskyting av kvote mener sekretariatet at det er behov for å presisere krav om at jaktlaga som utøver kvotejakt har minst en person som er innenfor telefondekning, og samtidig at det settes et tidskrav til å melde fra om felt eller påskutt gaupe. Sekretariatet foreslår følgende tidskrav (umiddelbart og senest innen 30 minutter).

Statsforvalterne viderefører automatiske telefonsvareren med opplysninger om status for kvotejakta. I tillegg vil vi benytte SMS-varslingstjenesten for å varsle kvotejegerne om oppdatert kvote på gaupe i de enkelte delområdene. Sekretariatet anbefaler at nemnda setter vilkår som pålegger kvotejegerne å abonnere på SMS-varslingstjenesten. Kostnadene dekkes av forvaltningen. Kartet over delområdene vil bli tilgjengeliggjort digitalt slik som tidligere.

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 6 viser til at det målet om 12 årlige familiegrupper av gaupe i regionen er nådd som gjennomsnitt for de tre siste årene. Rovviltnemnda har følgelig myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe etter rovviltforskriften § 11, jamfør også §§ 4 og 7.

Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om gaupas bestandsstatus og - utvikling. For å opprettholde en stabil bestand av gaupe nær det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, anser nemnda at det er behov for å fastsette en kvote for jakt på gaupe i region 6 i 2024.

Etter en samlet vurdering med vektlegging av bestandssituasjonen, erfaringer med kvotejakt og bestandsutvikling i regionen, samt tap av beitedyr, fastsetter rovviltnemnda en samlet kvote på til sammen 19 dyr inkludert hvorav maksimalt seks voksne hunndyr (eldre enn ett år). Tre gauper hvorav en voksen hunngaue holdes tilbake som reservekvote.

Vedtaket er fattet med grunnlag i siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskap om gaupas bestandsstatus, jamfør naturmangfoldloven § 8. Rovviltnemnda anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkninger på naturmiljøet i denne saken og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges mindre vekt. Nemnda anser at fastsatt kvote dyr ikke vil påføre bestanden en for stor samlet belastning, jamfør § 10. Hensynet til differensiert forvaltning er lagt til grunn for vedtaket, jamfør § 12. Nemnda anser at naturmangfoldloven § 11 ikke er relevant i denne sammenheng.

Kvotejaktsområdene følger de definerte yngleområdene i forvaltningsplanen godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018. Se figur 9 for kart.

- Det åpnes for kvotefri jakt i hele Møre og Romsdal utenfor forvaltningsområdet, samt i kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag.
- I de øvrige delene av region 6 åpnes det for kvotejakt. Totalkvoten for områdene som omfattes av kvotejakt settes til 19 gauper, hvorav maksimalt 6 voksne hunndyr.
 - Startkvote på 16 gauper, hvorav 5 voksne hunngauper
 - Reservekvote på 3 gauper, hvorav 1 kan være voksen hunngaue
- Familiegrupper som opptre i lag i unntas fra kvotejakta i perioden 01.02 - 09.02.2024 (gjelder ikke kvotefrie områder).
- Kvotejaktstart innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag og de deler av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som omfatter Aure og Surnadal (delområde B) utsettes til den 10. februar 2024, jf. Rovviltforskriftens § 10.
- Øvrige områder har kvotejaktstart 1. februar 2024.

Etter at vedtak om kvote for felling er fattet etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11, skal irregulær avgang av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som er bestemt av rovviltnemnden, jf. rovviltforskriftens § 7 siste ledd.

Startkvoten på 16 gauper hvorav 5 voksne hunndyr fordeles til de avgrensede kvotejaktsområder som følger nedenfor:

Forvaltningsområdet i Møre og Romsdal: 3 gauper (hvorav maks 1 voksne hunndyr)

- **Kvotejaktstart utsatt i delområde B til 10. februar 2024.**
- Delområde A: Tingvoll og den delen av Sunndal som er nord for Driva: 2
- Delområde B: Øvrige deler av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal: 1

Delområdene slås sammen 1. mars 2024.

Forvaltningsområdet i Trøndelag: 5 gauper (hvorav maks 2 voksne hunndyr)

- **Kvotejaktstart utsatt til 10. februar 2024 i alle delområdene som har startkvote.**
- Delområde A: Heim, Orkland, Rindal, Skaun, Midtre Gauldal vest for E6, Melhus vest for E6 og fastlandsdelen av Hitra: 1

- Delområde B: Øvrige deler av forvaltningsområdet fra og med Stjørdal kommune og sørover: 2
- Delområde C: De deler av forvaltningsområdet som er nord for Steinkjer (men ikke Steinkjer kommune): 2
- Delområde D: Steinkjer, Inderøy (øst for Skarsundsbrua), Verdal, Levanger og Frosta kommuner: 0

Delområdene slås sammen 1. mars 2024.

Områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, med unntak av områdene omfattet av kvotefri jakt: 8 gauper

- Delområde E: Indre Namdal: 5
- Delområde F: Fosenhalvøya: 2
- Delområde G: Øvrige deler av Trøndelag utenfor forvaltningsområdet: 1

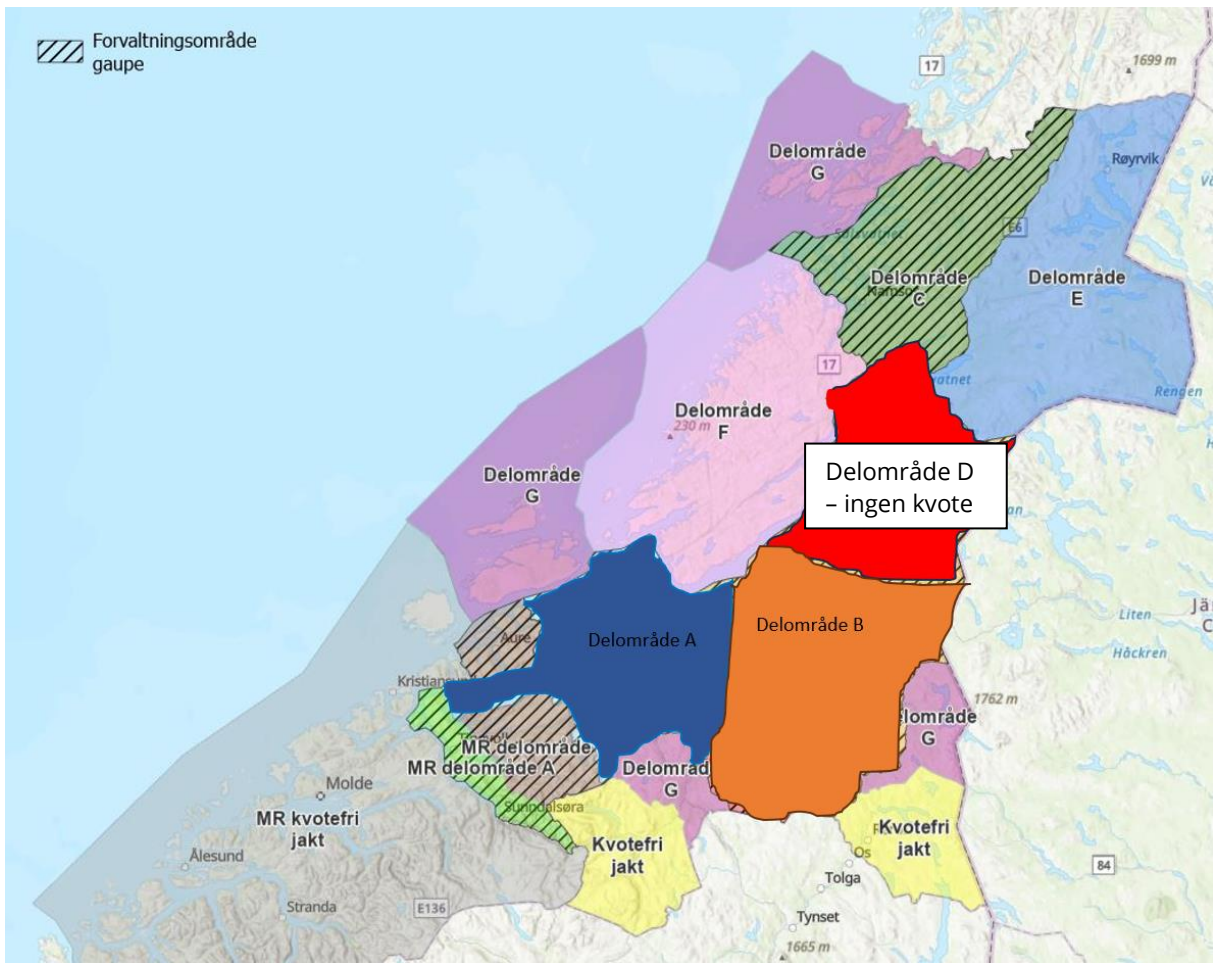
Delområdene slås sammen 1. mars 2024.

Reservekvote

Av totalkvoten settes det av 3 gauper, hvorav 1 voksne hunddyr som reservekvote. Det skal ikke tildeles dyr av reservekvoten dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal legges særlig vekt på påviste gaupeskader på rein og påviste familiegrupper av gaupe ved eventuell tildeling. Rovviltnemnda vil ta stilling til bruk av reservekvoten i begynnelsen av mars 2024.

Følgende vilkår gjelder for utøvelse av kvotejakt på gaupe i 2024:

1. Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for kvotejakt via statsforvalternes kvotetelefoner og å registrere seg for varsling via statsforvalternes SMS-tjeneste.
2. Jaktlaga som utøver kvotejakt har minst en person som er innenfor telefondekning og felling av gaupe skal umiddelbart og senest innen 30 minutter meldes til aktuell statsforvalter.
3. Familiegrupper av gaupe som opptre sammen er med virkning fram til og med 10. februar unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at familiegrupper felles, skal være iverksatt.

FIGUR 9: Provisorisk kart over forslag kvotejaksområder 2024.

Vedlegg 1 – sak 32/2023**Tabell 1:** Registrerte familiegrupper i region 6 før jakt i 2023.

Rovbase nr.	Sted
23-21	Nærøysund/Høylandet/Bindal
23-22	Høylandet
23-23	Overhalla
23-25	Levanger/Stjørdal
23-27	Stjørdal
23-26	Meråker
23-28	Malvik/Selbu
23-29	Selbu
23-31	Midtre Gauldal
23-30	Holtålen
23-24	Orkland
23-?	Lierne/Sverige
23-70	Tingvoll
23-71	Tingvoll

Tabell 2: Avgåtte gaupe i region 6 i perioden 31.10.22 til 16.10.23 (n = 21) En gaupe er påkjørt av bil og seks gauper er felt på skadefelling. De resterende 14 gaupene er felt på ordinær kvotejakt.

Dødsårsak	Dato	Alder	Kjønn	Kommune
Kvotejakt	01.02.2023	unge	hann	Orkland
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Orkland
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Namsskogan
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Namsskogan
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Steinkjer
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Holtålen
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Holtålen
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Midtre Gauldal
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Melhus
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Melhus
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Selbu
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hunn	Stjørdal
Kvotejakt	01.02.2023	voksen	hann	Lierne
Kvotejakt	06.03.2023	voksen	hann	Molde
Skadefelling	16.03.2023	voksen	hann	Lierne
Skadefelling	19.03.2023	unge	hunn	Overhalla
Skadefelling	21.03.2023	voksen	hann	Steinkjer
Skadefelling	25.03.2023	voksen	hann	Lierne
Skadefelling	25.03.2023	voksen	hann	Lierne
Skadefelling	28.03.2023	voksen	hann	Inderøy
Påkjørt	20.05.2023	voksen	hann	Trondheim

Tabell 3: Påviste (dokumentert og antatt sikker) skader på sau/lam og geit forvoldt av gaupe 2023 i region 6 per 16. oktober 2023 (n = 55), fordelt på kommuner.

Kommune	Antall
Flatanger	4
Grong	2
Heim	2
Holtålen	2
Høylandet	2
Inderøy	1
Indre Fosen	2
Lierne	1
Malvik	1
Meråker	1
Midtre Gauldal	4
Namsos	1
Rauma	1
Rennebu	2
Røros	1
Snåsa	1
Steinkjer	2
Stjørdal	2
Sunndal	2
Tingvoll	17
Trondheim	4

Tabell 4: Påviste (dokumenterte og antatt sikre) skader på rein forvoldt av gaupe 2023 i region 6 per 16. oktober 2023 (n = 36), fordelt på kommuner.

Kommune	Antall
Høylandet	2
Indre Fosen	3
Lierne	14
Namsos	7
Røyrvik	1
Snåsa	6
Steinkjer	1
Verdal	1
Åfjord	1

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	33/2023	27.10.2023

33/23 Revidering av forvaltningsplanen

Dokumenter i saken

- Utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge oktober 2023 (vedlegg 9)
- Sammenstilling av innspill oppstart (Excel) (vedlegg 10)
- Tematisk sammenstilling innspill oppstart (vedlegg 11)
- Sammendrag høringsuttalelser (vedlegg 12)
- Sekretariatets vurdering av høringsuttalelsene og forslag til endring i plan (vedlegg 13)
- Roviltnemndas forslag til endringer i plan etter høring (vedlegg 14)

Saksfremlegget presenterer bakgrunnen for revidering av forvaltningsplanen, sekretariatets vurderinger og anbefalinger rundt ulike innspill og tema som er vurdert i revideringsprosessen så langt. Videre presenteres sekretariatets tilrådning for prosessen videre. Vedlagt saken er forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge. I tillegg er det vedlagt dokumenter som viser en sammenstilling av innspillene og høringsuttalelsene som er kommet inn i løpet av revideringsprosessen, samt dokumenter som viser sekretariatets og nemndas vurderinger rundt disse. Saksfremlegget er utarbeidet av sekretariatet for rovviltnemnda, som består av representanter fra avdelingene for landbruk, klima og miljø og reindrift hos Statsforvalteren i Trøndelag og representanter fra landbruksavdelingen og miljøvern avdelingen hos Statsforvalteren i Møre og Romsdal.

Bakgrunn

Roviltnemndas arbeid med forvaltningsplan er forankret i rovviltforskriftens § 6 om *Regional forvaltningsplan for rovvilt*, hvor det står at:

«Roviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1» som sier at:

- *Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser.*
- *Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*
- *Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»*

Videre sier rovviltforskriftens § 6 at:

«Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemnden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.»

I rovviltforskriftens § 2 punkt k defineres rovviltnemnd som: «Offentlig viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av gaupe, jerv, bjørn og ulv i en region». Rovviltforskriften kan leses i sin helhet på Lovdata¹.

¹ Forskrift om forvaltning av rovvilt: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

Gjeldende forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge er fra 2018, og er den fjerde forvaltningsplanen etter at den første ble vedtatt av rovviltnemnda i 2006. Gjeldende plan fra 2018 kan lastes ned på rovviltnemndas nettsider². Etter at gjeldende forvaltningsplan ble godkjent, påpekte Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev 26. april 2018 klare mangler i forvaltningsplanen, og ser det som nødvendig at rovviltnemnda gjør endringer i denne. KLD ber rovviltnemnda om å gjennomgå forvaltningsplanen på nytt, og i denne prosessen utbedre følgende punkter:

- Rovviltnemnda skal se på muligheten for en tydeligere soneforvaltning, med større overlapp av områder prioritert til store rovdyr.
- Forvaltningsplanens avgrensning av forvaltningsområde for bjørn må ha en størrelse som er egnet til å ivareta en stabil bjørnebestand på nivå med forvaltningsmålet for regionen.
- Forvaltningsområdene for jerv må bringes i tråd med departementets oppdrag om en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge, og bør ikke medføre at en større del av bestandsmålet oppnås i områder med samisk tamreindrift. KLD ba rovviltnemnda om å opprette en dialog med Miljødirektoratet, slik av forvaltningsplanen på best mulig måte kan endres i tråd med føringene.

Punkt nummer to er svart opp gjennom rovviltnemndas bestilling av rapporten «*NINA rapport 1952 - Brunbjørnbinneres arealbehov og betydningen av svensk forvaltning for bestandsutviklingen i Region 6*»³, som konkluderer med at forvaltningsområdet er stort nok, men at egnet habitat er adskilt av geografisk av fjellområdene til et østlig område inn mot Sverige og et vestlig område. Egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet.

Når det gjelder punkt tre om en bedre avgrensning av forvaltningsområdet for jerv, foreslo sekretariatet i møte med nemnda 31. oktober 2022 å bruke midler på et prosjekt hvor en med GIS-verktøy (dataanalyse) kan skissere ulike alternative utforminger på forvaltningsområdet for jerv. Sekretariatet mente et slikt prosjekt kunne svare opp KLDs tredje punkt, og skaffe til veie kunnskap som ville vært viktig i revideringsprosessen. Sekretariatets forslag ble nedprioritert av nemnda.

Proessen så langt

Oppstartsmelding og innspillsrunde

Rovviltnemnda vedtok i møte 31. oktober 2022 at forvaltningsplanen fra 2018 skal revideres, og det ble laget en fremdriftsplan for arbeidet med revideringen. Melding om oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge ble sendt ut per brev fra rovviltnemnda datert 4. november 2022. Oppstartsmeldingen i sin helhet kan leses på rovviltnemndas nettsider⁴. Vedlagt dette saksfremlegget er også en sammenstilling av innspillene. I forbindelse med oppstarten ble det avholdt åpne innspillmøter i Steinkjer, Rauma, Surnadal og Midtre Gauldal henholdsvis 30. januar, 1. februar, 2. februar og 6. februar 2023. Det ble også holdt et eget innspillmøte for reindrift på Stjørdal 31. januar 2023. Frist for å komme med skriftlig innspill var 1. mars 2023, og det kom inn 42 innspill. Innspillene kan leses i sin helhet på rovviltnemndas nettsider⁵. Vedlagt dette saksfremlegget er også en tematisk sammenstilling av innspillene.

² Gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge: <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

³ NINA Rapport 1952: <https://hdl.handle.net/11250/2725506>

⁴ Melding om oppstart av revidering av forvaltningsplanen: <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/melding-om-oppstart---revidering-av-forvaltningsplan-for-rovvilt-i-rovviltsregion-6-midt-norge.pdf>

⁵ Innspill til oppstartsmeldingen: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-region-6/innspill-til-revidering-av-forvaltningsplan2/>

Utarbeiding av høringsutkast til revidert plan

Den 3. mai 2023 avholdt rovviltnemnda arbeidsmøte med sekretariatsgruppen, hvor innspillene ble presentert og vurdert. Under dette møtet la nemnda frem ønsker om punkter som sekretariatet skulle se mer på i forbindelse med utarbeidelsen av revidert forvaltningsplan: oppdaterte kart, og informasjon om andre databaser med relevante kartlag må inn i planen, oppdaterte digitale lenker til gjeldende lovverk. Videre var det ønske om figurer som viser oversikt over de ulike roller i rovviltforvaltningen og myndighet for fastsettelse av kvoter. For forvaltningsområdene ønsket rovviltnemnda at sekretariatet skulle se nærmere på forvaltningsområdet for jerv og de utfordringer regionen har med å komme ned på bestandsmål for arten. Den vedtatte geografiske fordeling av regionalt bestandsmål skal bestå (3 i MR og 7 i TL). Forvaltning av den sørvestlige delbestanden av jerv ble diskutert, og nemnda ba sekretariatet om å forberede en sak rundt dette til nemndsmøte 26. mai 2023. For gaupe ble det vurdert at mindre endringer kunne være relevant, og at sekretariatet skulle ta utgangspunkt i at gaupebestanden fremdeles skal fordeles jevnt over regionen, og uten geografisk fordeling av bestandsmål. Samme dag ble det også avholdt dialogmøte mellom Sametinget, Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL), NRLs to fylkeslag Sør-Trøndelag og Hedmark Reinsamelag og Nord-Trøndelag Reinsamelag, rovviltnemnda og representanter fra sekretariatet.

Høring av revidert forvaltningsplan

I møte 26. mai 2023 vedtok nemnda at forslag til revidert plan skulle sendes på høring. Planen ble sendt på høring den 9. juni 2023, med høringsfrist 10. september 2023. Det ble avholdt åpne høringsmøter på Åndalsnes og Stjørdal, henholdsvis den 27. og 28. juni 2023. I forbindelse med høringen kom det inn 27 hørings svar. Disse kan leses i sin helhet på rovviltnemndas nettsider⁶. Vedlagt dette saksframlegget er også et sammendrag av høringsuttalelsene. Høringsuttalelser som ikke går direkte på innholdet i forvaltningsplanen, for eksempel om kvotejakt på gaupe og forslag til prosjekter ut over nemndas hovedprioriteringer, blir tatt med i nemndas videre arbeid.

Utarbeidelse av utkast til revidert plan

Den 29. september avholdt rovviltnemnda arbeidsmøte med sekretariatsgruppen. Her ble hørings svarene presentert og vurdert, og nemnda kom med forslag til endringer i høringsutkastet. Se vedlagt dokument over sekretariatets vurdering av høringsuttalelsene og forslag til endring i planen. Under dette møtet la nemnda frem ønsker om punkter som sekretariatet inkludere i nytt utkast til plan. Se vedlagt dokument. Gjennom revideringsprosessen har sekretariatet og nemnda vurdert flere tema og problemstillinger. Arbeidet så langt har ledet fram til vedlagt utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge.

Prosessen videre

Ifølge nemndas fremdriftsplan for revideringsprosessen, skal det avholdes konsultasjon med Sametinget og reindriftsnæringa i oktober 2023, og utkast til revidert plan skal sendes til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet for faglig uttalelse etter nemndsmøtet 27. oktober 2023. Etter at Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet har uttalt seg, skal det avholdes ny konsultasjon med Sametinget og reindriftsnæringen, før endelig plan skal vedtas i desember 2023.

Sekretariatets vurderinger

Oppstartsmeldingen av 4. november 2022 setter rammer for revideringsarbeidet. Revideringen av forvaltningsplanen gjelder hele planen, og skal ta utgangspunkt i gjeldende plan som ble godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018. Rovviltnemnda signaliserte i oppstartsmeldingen at revideringen ikke skal medføre store forandringer, da dette vil skape uforutsigbarhet, noe som

⁶ Høringsuttalelser: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/Rovviltnemnda-region-6/horingssvar-til-revidering-av-forvaltningsplan-for-rovvilt/>

ikke er ønskelig. For forutsigbarheten sin del bør avgrensningene av forvaltningsområdene for gaupe og jerv i all hovedsak følge dagens avgrensninger, men justeringer av grensene kan skje som følge av innspill og høringsuttalelser. Eventuelle endringer bør ikke medføre at enn større andel av bestandsmålet for de to artene må oppnås i områder med sørsamisk tamreindrift enn hva som er tilfellet i gjeldende forvaltningsplan. For å sikre den sørvestlige jervebestanden legger rovviltnemnda til grunn at det i utgangspunktet skal være fylkesvise bestandsmål for jerv. For forvaltningsområdet for bjørn mener nemnda at det skal være tungtveiende grunner til å endre avgrensningen av dagens avgrensninger, og har med dette lagt opp til at forvaltningsområdet for bjørn i utgangspunktet ikke skal endres.

Det er enkelte forhold rovviltnemnda må legge til grunn i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen. Rovviltforliket sier at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. Rovviltforliket sier videre, sammen med andre sentrale føringer, som blant annet brev fra Klima- og miljødepartementet datert 21. mai 2014 og 12. mars 2015, at det skal være en tydelig soneforvaltning. I brev fra KLD datert 21. mai 2014 sier departementet: «*Geografisk arealdifferensiering er et av hovedprinsippene i norsk rovviltpolitikk, og et sentralt virkemiddel for å nå den todelte målsettingen om å sikre både rovvilt og beitenæring i norsk natur.*».

Vi viser her også til formålet med rovviltforskriftens (§1) som sier følgende:

«§1 - Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.».

De regionale bestandsmålene for regionen er fastsatt gjennom rovviltforskriftens § 4 om *Forvaltningsregioner og nasjonale bestandsmål for regionene*, og sier at region 6 Midt-Norge skal ha 12 årlige ynglinger av gaupe, 10 årlige ynglinger av jerv og 3 årlige ynglinger av bjørn. Rovviltforskriftens § 6 om *Regional forvaltningsplan for rovvilt* sier at rovviltnemnda skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt, og at det skal etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen. Dette betyr at det skal defineres forvaltningsområder for de rovviltartene region 6 Midt-Norge har regionale bestandsmål for (bjørn, jerv og gaupe). Det er ikke et nasjonalt mål om å etablere ulv i region 6. Det er derfor ikke behov for å ha forvaltningsområde for ulv i regionen. Videre skal kongeørn hekke over hele landet, og har ikke regionale bestandsmål som forvaltes av rovviltnemndene. Kongeørn forvaltes i sin helhet av Statsforvalterne, og vil derfor ikke være en del av revideringen av forvaltningsplanen. Med tanke på å oppnå regionens bestandsmål, telles alle ynglingene/familiegruppene som blir dokumentert i regionen, uavhengig av om de befinner seg innenfor eller utenfor de respektive rovviltartenes forvaltningsområde eller ikke. Imidlertid må det være forvaltningsplanens målsetting at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene for de respektive rovviltartene.

Rovviltnemnda kan selv avgjøre hvor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene skal være. Sekretariatet mener at utbredelsen av den ynglende bestanden av bjørn, jerv og gaupe må være utgangspunktet for hvor forvaltningsområdene for de tre artene skal plasseres. I praksis vil dette bety at nemnda må ta utgangspunkt i hvor det er dokumentert forekomst av binner og hvor det er dokumentert ynglinger/familiegrupper av jerv og gaupe. Dette vil være de optimale forvaltningsområdene for de respektive artene. Når dette er på plass så må disse områdene vurderes opp mot andre hensyn som ivaretagelse av den todelte målsettingen, viktige beiteområder for sau og tamrein, kalvingsområder for tamrein, tilpassing til forvaltningsområdene

i andre regioner og mot Sverige med videre. Hvordan nemnda ønsker å vektlegge de forskjellige hensynene vil være avgjørende for utformingen av forvaltningsområdene. Store endringer som resultat av en revisjonsprosess kan samtidig skape uforutsigbarhet. For å sikre forutsigbarhet vil det derfor være naturlig at dagens forvaltningsområde for bjørn, jerv og gaupe vil være et av alternativene hvis flere alternative forvaltningsområder legges ut på offentlig høring.

I region 6 Midt-Norge praktiseres tydeligst soneforvaltning i forvaltningen av bjørn, der forvaltningsområdet ligger i Indre Namdalen i Trøndelag. Forvaltningen av jerv og gaupe skal også være basert på tydelig soneforvaltning. Forvaltningsområdene for jerv og gaupe er vesentlig større enn hos bjørn, noe som gir større handlingsrom for mer skadebasert forvaltning innenfor forvaltningsområdet. Dette gjelder spesielt ved fastsettelse av kvoter for kvotejakt på gaupe og lisensfelling av jerv. En mer skadebasert forvaltning vil være konfliktdepende, spesielt opp mot beitenæringene.

I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen skal rovviltnemnda ifølge rovviltforskriftens § 6, siste ledd, ha nær kontakt med kommuner og organisasjoner innenfor regionen. Rovviltnemnda har fulgt opp dette gjennom å arrangere innspillmøter der kommuner, organisasjoner, reindrift, institusjoner mv. ble invitert til å komme med innspill før arbeidet med revideringen av forvaltningsplanen startet opp. Det er også avholdt åpne høringsmøter. Mange konfliktområder er belyst gjennom innspillsrunden og høringen. Innspill som kan bidra til å dempe konflikten i rovviltforvaltningen og ivareta den todelte målsettingen bør vurderes nøye og tas med i forslaget til revidert plan så langt det er mulig innenfor rammen av rovviltforskriften og øvrige føringer i rovviltforvaltninga. Nedenfor er en gjennomgang av sekretariatets vurderinger rundt ulike tema i forvaltningsplanen:

Forvaltningsområdet for bjørn

NINA Rapport 1123 konkluderte med at indre deler av Nord-Trøndelag er det best egnede forvaltningsområdet for bjørn i region 6 Midt-Norge. Med bakgrunn i denne rapporten så konkluderte de to forrige nemndene med at det ikke er gjennomførbart å opprette et forvaltningsområde for bjørn utenfor nordlige deler av Trøndelag for bedre og raskere oppnå bestandsmålet for bjørn i regionen. Etter en gjennomgang av alle innspill og problemstillinger som er knyttet opp mot forvaltningsområdet for bjørn i region 6, mener sekretariatsgruppen at vi ved dette tidspunktet ikke kan anbefale noen konkret endring i forvaltningsområdets avgrensning. Sekretariatet mener imidlertid at det er behov for at rovviltnemnda får gjennomført en større utredning hvor det blir gjort vurderinger rundt hvilken arrondering og størrelse som vil være den mest hensiktsmessige for å kunne oppnå den todelte målsettingen med hensyn til næringene, matproduksjonen, dyrevelferd, hensyn til miljøverdier og det biologiske mangfoldet, samt allmenheten for øvrig.

Forvaltningsområdet for jerv

Både i innspillsrunden og høringen av revidert forvaltningsplan har det kommet inn en rekke forslag til endring av dagens jervesone i regionen, og forslagene er ikke sammenfallende. Forslag om å ta ut deler av forvaltningsområde for jerv i Møre og Romsdal må ses på som en større endring. Et slikt forslag innebærer at området som gjenstår som forvaltningsområde er svært lite, og kraftig redusere sannsynligheten for å kunne oppnå det fylkesvise bestandsmålet i Møre og Romsdal på tre årlige ynglinger. Etter sekretariatets mening har forvaltningsområde i Møre og Romsdal en så begrenset størrelse, at en eventuell reduksjon i dette området må kompenseres med areal i andre områder av regionen. Dette vil være konfliktdrivende og lite forutsigbart. Forslag om å ta ut den delen av forvaltningsområdet for jerv som sammenfaller med dagens forvaltningsområde for bjørn vurderes også som en stor endring. Det er forståelig med et slikt ønske, da særlig to reinbeitedistrikt i Indre Namdal har en rovviltbelastning som er høyere enn

noen andre beitelag/reinbeitedistrikt i regionen. En slik endring innebærer imidlertid at en større andel av bestandsmålet må nås i andre deler av regionen.

Etter en gjennomgang av avgrensningene til forvaltningsområdet for jerv, sett opp mot innkomne innspill og rammer satt av rovviltnemndas oppstartsmelding, foreslår sekretariatet en mindre grensejustering ved Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjerelva. Derfra er grensen lik som før. Endringen innebærer at noen få landområder nord for Snåsavatnet, samt Byafjellet, tas ut av forvaltningsområdet. Bakgrunnen for endringen er at grensene i gjeldende plan innlemmer ulogiske, smale landområder som er skilt fra øvrige områder i forvaltningsområdet på grunn av Snåsavatnet.

Det er de siste årene satt i gang flere tiltak for en mer effektiv bestandsregulering av jervebestanden i landet, deriblant utvidet lisensfellingsperiode og tillatelse til bruk av elektronisk overvåkning på jervebåser og kunstig lys på åteplass for jerv i forbindelse med lisensjakta. Fra 2022 ble starten av lisensfellingsperioden på jerv fremskyndet til 20. august. Jervebestanden i region 6 har i årene 2018 – 2021 ligget godt over det regionale bestandsmålet på 10 ynglinger. I 2022 var jervebestanden i region 6 på 9 ynglinger, mens den i 2023 er opp på 16 ynglinger igjen.

Sekretariatet mener det er en fordel å avvente med å gjøre større endringer i forvaltningsområdet for jerv, inntil vi ser mulige effekter av igangsatte tiltak. Sekretariatet mener videre at nemnda bør opprettholde de fylkesvise bestandsmålene for jerv i region 6. I tillegg foreslår sekretariatet av planen må presisere at det er et mål om at jervebestanden skal fordeles jevnt i forvaltningsområdet og mellom reinbeitedistrikt, og at nemnda bør ta initiativ til å jobbe opp mot region 3 og Klima- og miljødepartementet (KLD) om en felles jerveforvaltning av den sør-norske delbestanden. Med bakgrunn i dette, og føringer fra sentrale myndigheter om strengere soneforvaltning, ser sekretariatet at det i den neste perioden, på lik linje som for bjørn, bør jobbes med en større utredning hvor det blir gjort vurderinger rundt hvilken arrondering og størrelse som vil være den mest hensiktsmessige for å kunne oppnå den todelte målsettingen med hensyn til næringene, matproduksjonen, dyrevelferd, hensyn til miljøverdier og det biologiske mangfoldet, samt allmenheten for øvrig. Sekretariatet foreslo å bruke midler på et slikt prosjekt i oktober 2022, slik at denne kunnskapen var på plass før revidering av planen. Sekretariatets forslag ble imidlertid nedprioritert av nemnda.

Forvaltningsområdet for gaupe

Gaupa er utbredt over store deler av regionen, men forekommer mer sporadisk i de sørvestlige delene av Møre og Romsdal. Med bakgrunn i kommunesammenslåinger, ser sekretariatet behovet for noen mindre grensejusteringer i det som tidligere var Namdalseid kommune. På samme vis bør et område som tidligere Steinkjer kommune vest for Fylkesvei 17 tas ut av forvaltningsområde for gaupe. Det er kommet flere forslag om å justere forvaltningsområde for gaupe, noen som innebærer større endringer og andre som omhandler mindre endringer. Det er hensiktsmessig med et stort forvaltningsområde for gaupe, for å kunne legge opp til en skadebasert forvaltning. Kvotejakt er et effektivt bestandsregulerende tiltak, og kvotene kan i enda større grad enn i dag settes med bakgrunn i skade- og bestandssituasjonen. Detaljerte inndelinger av kvotejaktsoner gjøres i det årlige kvotevedtaket. Sekretariatet mener med bakgrunn i det overstående, og for forutsigbarhetens del, at forvaltningsområde for gaupe i stor grad bør beholdes med dagens avgrensning. Videre må man heller se på inndeling av soner for kvotejakt, forsinket kvotejaktstart i enkelte områder, og størrelse på kvote når rovviltnemnda vedtar kvote.

Geografisk fordeling av de regionale bestandsmålene

Roviltnemnda kan selv avgjøre om det skal være en geografisk fordeling av de regionale bestandsmålene eller ikke. Dette innebærer at det regionale bestandsmålet regionen er tildelt, kan fordeles på ulike områder, for eksempel fylker. I gjeldende forvaltningsplan fra 2018 er det fylkesvise bestandsmål for jerv, med mål om 3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag. For gaupe er det ett mål for hele regionen. I noen tilfeller kan en geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet øke muligheten for å felle rovdyr innenfor forvaltningsområdene. For eksempel vil terskelen for å innvilge skadefellingssøknad på jerv eller gaupe være lavere i et område der det geografisk inndelte bestandsmålet er oppnådd, enn i et område der det ikke er oppnådd. Hvis det ikke er geografisk fordeling av bestandsmålene (ikke fylkesvise bestandsmål) må hele regionens bestandsmål være oppnådd før terskelen for skadefellingstillatelse blir lavere. På en annen side vil en geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet gjøre det vanskeligere å ta ut skadevoldende individ dersom det geografisk inndelte bestandsmålet ikke er oppnådd, selv om det regionale bestandsmålet er oppnådd. En geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet vil også kunne påvirke fordelingen av kvote og kvotejaktsoner for gaupe og lisenskvote og lisensfellings områder for jerv. Sekretariatet anbefaler rovviltnemnda å ikke gjeninnføre fylkesvise bestandsmål for gaupe i region 6. Dette på grunn av at det er ønskelig å beholde handlingsrom og fleksibilitet til å drive skadebasert forvaltning av gaupe. Sekretariatet anbefaler likevel å beholde fylkesvise bestandsmål for jerv, med mål om 3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag, dette med bakgrunn i å ta vare på den sørnorske delbestanden av jerv.

Forebyggende og konfliktdepende tiltak og midler (FKT)

*Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak*⁷ (FKT-forskriften) setter rammer for bruken av midler til forebyggende og konfliktdepende tiltak med tanke på rovviltskader. Forvaltningsplanen skal si noe om hvordan nemnda vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdepende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Det er kommet inn en del innspill til oppstartsmeldingen og høringsuttalelser om ulike FKT-relaterte tema, blant annet ønsker om at nemnda prioriterer midler til tiltak som fører til mer effektiv skadefelling og lisensfelling (jerv), dialogmøter og kunnskapsformidling, ulike forskningsprosjekter og kunnskapsinnhenting, hundeevipasjer, økte midler til akutte skadesituasjoner, planlagte forebyggende tiltak med mer.

Roviltnemnda får hvert år tildelt midler over statsbudsjettet, hvor store deler skal brukes på forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak. Det er ikke nemnda selv som behandler søknader om FKT-midler, dette ansvaret ligger i Trøndelag hos Statsforvalteren og i Møre og Romsdal hos kommunale rovviltutvalg, men nemnda kan - gjennom å fordele midlene på de to fylkene og ved å gi prioriteringer for hvor stor andel av midlene som skal øremerkes for lokal kunnskapsinnhenting og konfliktdepende tiltak, og hvor stor del som skal brukes på forebyggende tiltak - styre hvilke typer tiltak som skal prioriteres. Dette gjøres i et årlig vedtak i mars. Det er et viktig poeng at forvaltningsplanen ikke innskrenker skjønnsrommet FKT-forskriften legger opp til. Sekretariatet mener derfor at forvaltningsplanen bør inneholde kun overordnede føringer, slik at midlene kan tilpasses ulike situasjoner i ulike områder. Sekretariatet anbefaler at nemnda viderefører prioriteringene stort sett slik de står i gjeldende plan fra 2018, men at de ulike typene forebyggende og konfliktdepende tiltak som er mest aktuelle i region 6 synliggjøres bedre i revidert plan.

⁷ Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdepende tiltak:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3>

Sekretariatet foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

Sekretariatet foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdepende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

Sekretariatet ønsker også å påpeke at FKT-forskriften er under revidering i 2023. Dette betyr at rammene forskriften setter til bruk av FKT-midler kan endres. Sekretariatet har derfor samlet alt som har med forebyggende og konfliktdepende tiltak og midler under ett kapittel, slik at dette kapittelet enkelt kan revideres ved behov, uten at hele planen trenger å revideres dersom den nye FKT-forskriften fører til endringer som også får følger for forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge.

Tekst, utseende og struktur

All tekst er gjennomgått og revidert, samt at forvaltningsplanens oppbygning er noe endret. I denne revideringen har det vært stort fokus på å i all hovedsak omtale tema og informasjon som er nødvendig for å forstå nemndas myndighet og prioritering av midler. En del generell bakgrunnsinformasjon om rovviltforvaltning, statistikk og tall er kuttet ned og erstattet med utstrakt bruk av henvisninger og lenker til nettsider hvor denne informasjonen finnes i oppdatert format. Ved å gjøre dette kan planen ha større fokus på rovviltnemndas myndighet og handlingsrom, samt at planen hele tiden kan vise til siste oppdaterte informasjon hos eksterne kilder. Revidert plan har også fått ny og moderne utforming for bedre leservennlighet.

Frafall av nemndsmedlemmer oppnevnt av Sametinget og konsultasjon med reindriftsnæringa

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge skal bestå av seks medlemmer: ett medlem fra Møre og Romsdal fylke, tre medlemmer fra Trøndelag fylke og to medlemmer oppnevnt av Sametinget. I tillegg er det oppnevnt varamedlemmer. Under landsmøtet til Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL), ble det enstemmig vedtatt en oppfordring om at alle reineiere i rovdyrnemnder og andre utvalg knyttet til statens rovdyrforvaltning trekker seg fra sine verv umiddelbart. Dette med bakgrunn i at NRL ikke lenger vil legitimere statens rovviltforvaltning. Den 27. juni 2023 varslet de to medlemmene og de to varamedlemmene oppnevnt av Sametinget at de legger ned arbeidet i rovviltnemnda i region 6 inntil til rovviltforvaltningen gjør grep for å få ned tap og dyrelidelser for reindriftsnæringa og andre beitenæringa. Rovviltnemnda har siden den 27. juni 2023 derfor bestått av ett medlem fra Møre og Romsdal fylke og tre medlemmer fra Trøndelag fylke. Nemnda, som nå består av fire av totalt seks medlemmer, er fremdeles vedtaksdyktig.

Sameloven kap. 4 inneholder en plikt for staten, fylkeskommuner og kommuner til å konsultere Sametinget og andre samiske interesser i saker som angår dem. Revidering av forvaltningsplan for rovvilt er en sak som er underlagt konsultasjonsplikten for staten. Rovviltnemnda er ei statlig oppnevnt nemnd for forvaltning av rovdyr, og er underlagt samme konsultasjonsplikt som staten. Den 9. desember 2022 ble det avholdt et forberedende møte om konsultasjoner mellom sekretariatet, Sametinget, Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL) og NRLs to fylkeslag Sør-Trøndelag og Hedmark Reinsamelag og Nord-Trøndelag Reinsamelag. Der ble det bestemt at nemnda skulle avholde to konsultasjon med Sametinget, NRL og NRLs to fylkeslag; en før planen sendes til faglig godkjenning hos Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet, og en etter faglig uttalelse (oktober 2023) men før vedtak om godkjenning av planen (november/desember 2023). Den 30. september 2023 ba NRL rovviltnemnda om å få utsatt de planlagte konsultasjonene. Dette med bakgrunn i at de er i dialog med regjeringen [✓]/KLD om eventuelle muligheter til å kunne lette byrden som rovvilt innebærer for reindrifta, og at NRL i påvente av svar fra regjeringen ønsker å utsette konsultasjonene om revidert forvaltningsplan for region 6 inntil NRL har vurdert tilbakemeldingen fra KLD. Også Sametinget har bedt om å utsette konsultasjonene inntil videre. Dette med bakgrunn i at samtlige av Sametingets oppnevnte medlemmer og varamedlemmer i region 6 har fulgt vedtaket på NRL sitt landsmøte og lagt ned sitt arbeid i rovviltnemnda, og at NRL har bedt om utsettelse av konsultasjonene.

Sekretariatets vurdering rundt utsettelse av konsultasjon og frafall av nemndsmedlemmer oppnevnt av Sametinget

Når det gjelder forespørselen fra Sametinget og NRL om utsettelse av konsultasjoner, er det flere alternativer for videre prosess. Sametinget og andre samiske interesser, herunder reindriftsnæringa [✓]/NRL, har vært involvert i revideringsprosessen fra et tidlig tidspunkt, og de har i samråd med nemnda lagt en plan for når i prosessen konsultasjonene skal finne sted. På dette viset har Sametinget og reindrifta [✓]/NRL fått mulighet til å uttale seg, men valgt å ikke følge planen som avtalt. Sekretariatet vurderer at nemnda har overholdt sameloven kapittel 4 om konsultasjoner ved å legge til rette for involvering og konsultasjoner. Dette betyr at nemnda kan avslå forespørselen fra Sametinget og NRL om å utsette konsultasjonene, og gå videre i prosessen og sende utkast til revidert forvaltningsplan på høring til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. Et annet alternativ er å imøtekomme forespørselen om utsettelse, og sette en frist til Sametinget og NRL om når konsultasjonene skal være gjennomført. Sametinget og NRL har ikke forespeilet hvor langt fram i tid de ønsker å utsette konsultasjonene. Derfor er det viktig at nemnda setter en frist for når konsultasjonene skal være gjennomført. Ved å imøtekomme forespørslene om utsettelse, vil sannsynligheten være større for at nemndsmedlemmene oppnevnt av Sametinget har kommet tilbake innen prosessen fortsetter. Sekretariatet mener nemnda må tenke nøye igjennom før de avgjør om forespørselen om utsatte konsultasjoner skal imøtekommes eller ikke, og hvilke signaler nemnda sende ut ved å velge det ene framfor det andre.

Sekretariatets tilrådning

1. Utsette konsultasjoner med Sametinget og NRL

Rovviltnemnda imøtekommer forespørselen fra NRL og Sametinget om å utsette de planlagte konsultasjonene, men setter en frist for at konsultasjonene skal være gjennomført senest 10. februar 2024. Dersom Sametinget og NRL ikke er klar for konsultasjoner innen angitt frist, må nemnda på nytt vurdere om prosessen går videre.

Dersom nemnda velger å ikke imøtekomme forespørslene om utsatte konsultasjoner:

2. Sende utkastet til faglig uttalelse

Roviltnemnda sender utkast til plan (som vedlagt i denne saken) til faglig uttalelse hos Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. I utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge vedtar nemnda følgende (samme forslag som ble sendt på høring):

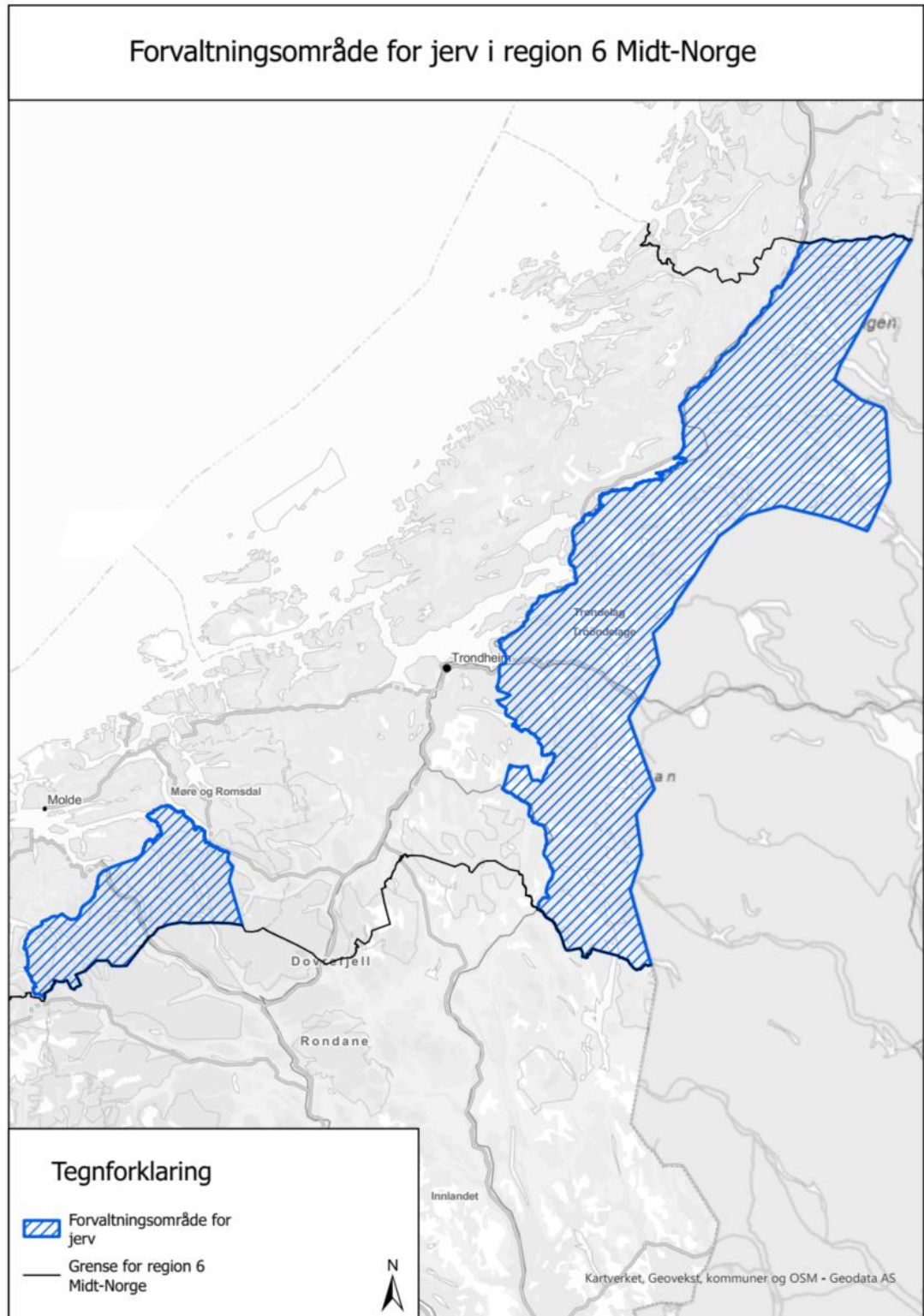
- **Hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):**
 - Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
 - Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
 - Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
 - Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

- **Hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):**
 - Tiltak rettet mot barn og ungdom.
 - Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
 - Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
 - Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

(Fortsetter på neste side)

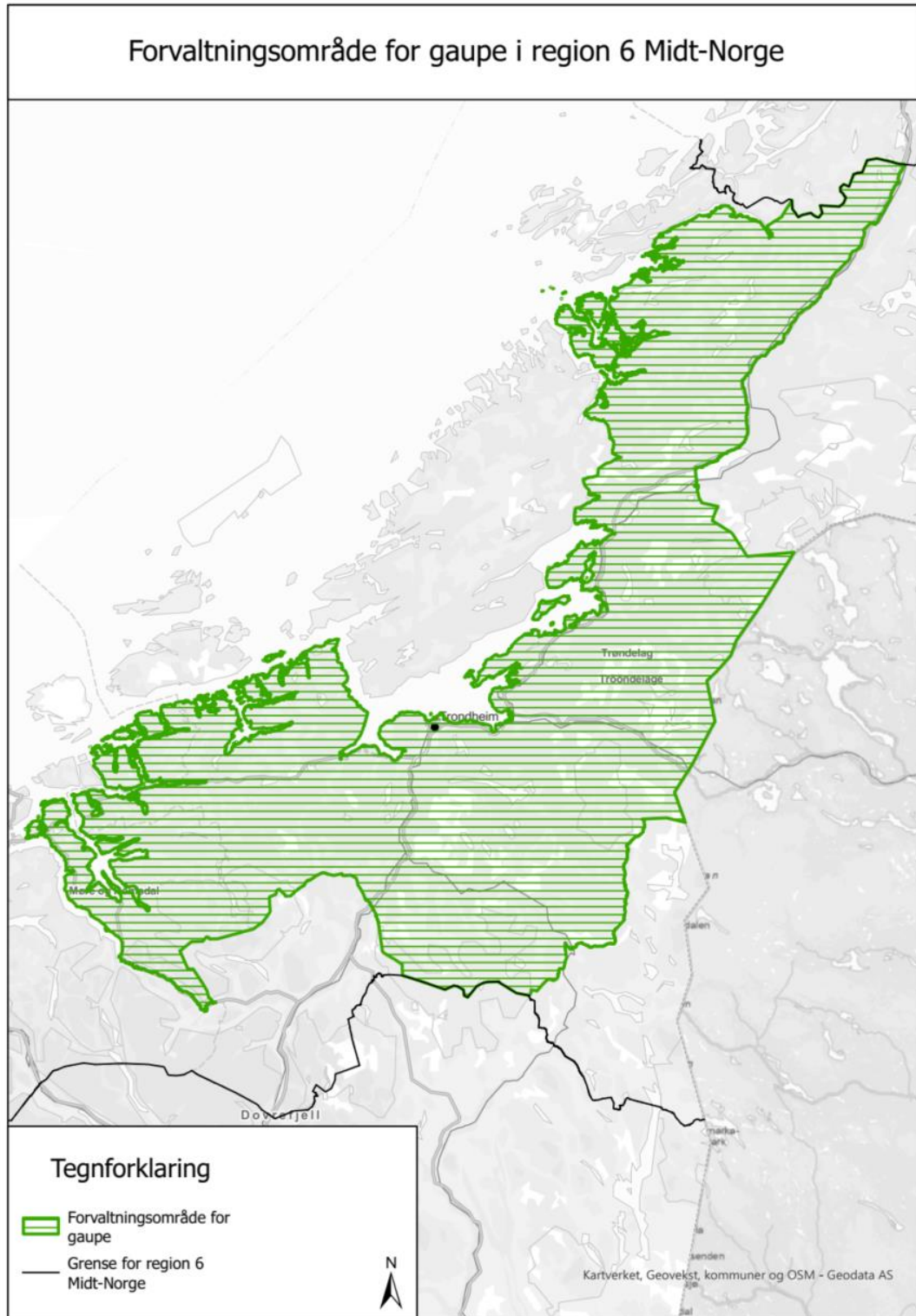
- **Forvaltningsområdet for jerv**

Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, med en liten grensejustering langs Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjernelva. Derfra er grensen lik som før. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

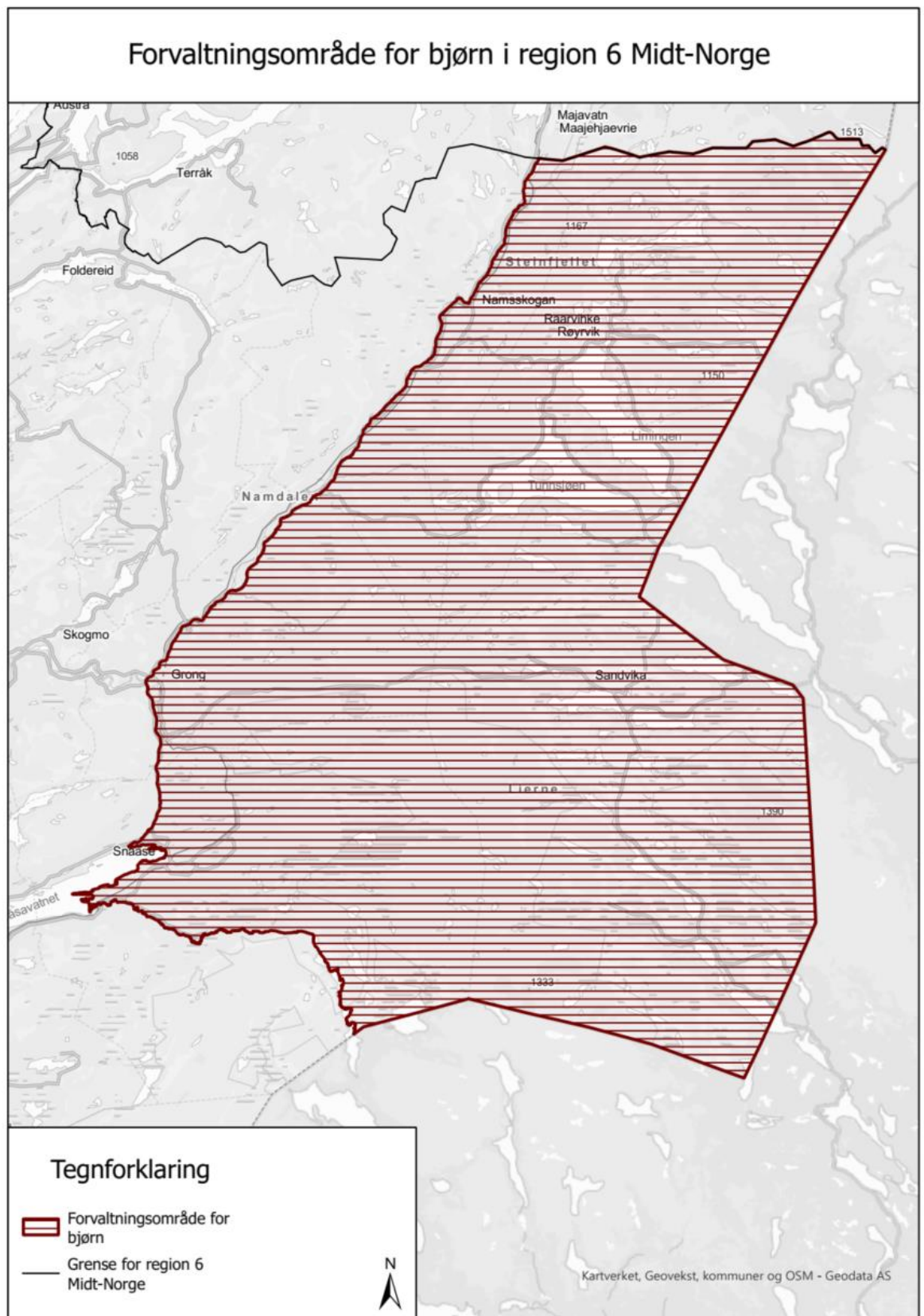
- **Forvaltningsområdet for gaupe**

Dagens forvaltningsområde holdes i stor grad uendret, men med bakgrunn i kommunesammenslåing justeres grensene mellom tidligere Namsos og Namdalseid kommuner og tidligere Steinkjer og Verran kommune. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge tidligere kommunegrenser, nå følger nærliggende veier og vassdrag. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.

- **Forvaltningsområde for bjørn**

Dagens forvaltningsområde for bjørn holdes uendret.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	34/2023	27.10.2023

34/23 Forslag tjenestekjøp FKT/forsknings- og kunnskapsprosjekt 2024

Dokumenter i saken

- Notat til ledermøtet Statsforvalteren i Trøndelag (vedlegg 15)

Prioritering av prosjekter

Rovviltnemnda har tidligere signalisert at det var ønskelig at sekretariatet la fram forslag til prosjekter som kan finansieres gjennom tjenestekjøpsmidlene som rovviltnemnda disponerer. For å ha god nok tid til å vurdere slike prosjekter ble det foreslått at et slikt forslag skulle legges fram for nemnda i det årlige oktobermøtet.

Under oktobermøte i 202 i sak 42/22 vedtok rovviltnemnda følgende prioritering av de prosjektene som sekretariatet foreslo:

1. Prosjekt b) Videreføring av gaupeprosjekt Nordmøre
2. Prosjekt c) Videreføre prosjekt bruk av drone som forebyggende tiltak i beitenæringen
3. Prosjekt d) Hvordan effektivisere bruken av jervebås i lisensfelling.
4. Prosjekt a) Optimalisering av forvaltningsområdet for jerv
5. Prosjekt på bruk av løs på drevet halsende hund ved skadefelling

Av de prosjektene som sekretariatet la fram, og nemnda satt opp en prioritering av ble det av budsjettmessige hensyn iverksatt to prosjekter. Prosjekt c) «Videreføring av gaupeprosjekt Nordmøre» og prosjekt b) «Bruk av drone som forebyggende tiltak i beitenæringen» ble videreført, og NINA skal rapportere på gaupeprosjektet våren 2024. NINA skal levere en sluttrapport som inneholder data fra alle de tre årene prosjektet har vært i gang. NIBIO har frist til 1. desember 2023 med å levere sluttrapport på drone prosjektet.

Kort om de forskjellige prosjektene

Prosjekt a) Optimalisering av forvaltningsområdet for jerv

NINA jobbet i 2017 og 2018 med bruk av et GIS-basert arealplanleggingsverktøy i arbeidet med å designe forslag til en felles sørnorsk jervesone på oppdrag av rovviltnemndene i region 3 og 6. NINA kan benytte samme metode for å skissere ulike alternative plassering av en framtidig jervesone i region 6 basert på ulike forhåndsdefinerte parametere. I arbeidet med å finne akseptable kompromiss for plassering av en mulig jervesone i regionen vil ulike hensyn vektlegges mot hverandre. Ulike arealplanleggingsverktøy gjør det mulig å tilpasse lokale forhold og verdibaserte hensyn på en systematisk måte.

Sekretariatet foreslår dette prosjektet for å svare opp andre kulepunkt fra referatet fra møte mellom Miljødirektoratet og rovviltnemnda den 25. september 2018:

- *Når det gjelder forvaltningsområdene for jerv, viser partene til det samordningsoppdraget for den sørvestnorske jervebestanden som er gitt til rovviltregion 3. Vi er kjent med at nemnda i region 3 tar sikte på å besvare oppdraget med brev til KLD i høst. I forbindelse med dette oppdraget er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag, inkludert et GIS-basert planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge. Modellen vil være et viktig verktøy i arbeidet med arealdifferensiert forvaltning framover. Det er viktig at jerveområdene har en arrondering som er koordinert med øvrige regioner knyttet til den sørvestnorske delbestanden.*

NINA Rapport 1538 beskriver dette GIS-baserte planleggingsverktøyet for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge. Sekretariatet mener at dette er et prosjekt som bør gjennomføres for region 6, men kan avventes til en har fått endelig tilbakemelding fra region 3 når det gjelder felles forvaltning av den sørvestlige delbestanden.

Prosjekt b) Videreføring av gaupeprosjekt Nordmøre

Rovviltnemnda vedtok i møte den 18. mars 2021, i sak 12/21 at de ønsket å skaffe til veie ytterligere kunnskap om gaupe på Nordmøre, og bestilte et prosjekt om bildegjenkjenning av gaupe basert på innsamlede lokale data fra kommunene og økt dekning med viltkamera i regi av NINA. Prosjektet er gjennomført i tre sesonger (2021-2023), og det gjennomføres for å få en oversikt over situasjonen i kommunene Surnadal, Heim, Tingvoll og Sunndal.

Viltkamera benyttes nå verden over til overvåking og forskning på pattedyr. Metodikken er spesielt egnet for arter der enkeltindivider kan gjenkjennes på bildene, noe som kan gjøre oss i stand til å beregne bestandsstørrelser ved hjelp av statistiske metoder. Sekretariatet ser at en videreføring av prosjektet i 2024 kan være hensiktsmessig for å få mer data og dermed sikrere resultat.

Prosjekt c) Hvordan effektivisere lisensfelling

Lisensjakta på jerv kan effektiviseres. Jervebåser og åteplasser er arbeidskrevende, og det er derfor få slike i drift. Spesielt i fjellområdene kan det være vanskelig å komme til og båser og åteplasser kan være eneste alternativer for jakt og de må plasseres med tanke på at jerven skal komme ned fra fjellet. Kan lisensfellingene effektiviseres og organiseres slik at en oppnår større uttak av lisenskvoten?

Prosjektet kan eksempelvis i første omgang være en litteraturstudie, kombinert med intervju og data fra Rovbase.

Prosjekt e) Utredning bjørn

I forbindelse med revidering av forvaltningsplanen er det kommet flere innspill med forslag til endring av forvaltningsområdet, både under innspillsrunden våren 2023 og høringsrunden sommer/høst 2023. De foreslåtte endringene er ikke sammenfallende, og det er kommet forslag om at arealet skal innskrenkes, økes og holdes slik det er i dag. Sekretariatet mener at man

mangler tilstrekkelig kunnskap om hva som er den mest gunstig avgrensning av forvaltningsområdet for bjørn, og sekretariatet har derfor ikke kunnet anbefale noen endring av dette arealet. Sekretariatet viser til vedlegg 15 for en gjennomgang av problemstillinger som er knyttet opp mot forvaltningsområdet for bjørn i region 6. Som sekretariatet kort utreder i vedlegg 15 er det mange hensyn som skal tas, både småfenæring, tamreinnæring og oppnåelse av regionens bestandsmål. I tillegg kommer hensynet til miljøverdier, biologisk mangfold og allmenheten for øvrig. Sekretariatet mener derfor at det er behov for at roviltnemnda får gjennomført en større utredning hvor det blir gjort vurderinger rundt hvilken arrondering og størrelse som vil være den mest hensiktsmessige for å kunne oppnå den todelte målsettingen med hensyn til næringene, matproduksjonen, hensyn til miljøverdier og det biologiske mangfoldet samt allmenheten for øvrig.

Sekretariatets forslag til vedtak

Med bakgrunn av nemndas tidligere prioriteringer og at prosessen med revidering av forvaltningsplanen er i gang, kommet frem til følgende forslag til prioritering av problemstillinger/prosjekter:

1. Prosjekt e) Utredning bjørn
2. Prosjekt c) Hvordan effektivisere lisensfelling jerv
3. Prosjekt b) Videreføring av gaupeprosjekt Nordmøre
4. Prosjekt a) Optimalisering av forvaltningsområdet for jerv

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	41/2022	27.10.2022

41/22 Eventuelt

Dokumenter i sak

- Tilbakemelding til roviltnemnda i region 6 vedr. forvaltningsplan for felles bestandsmål for jerv (vedlegg 16)
 - Henvendelse fra nemndsmedlem Kristin Sørheim om faglig utredning – E-post datert 18.10.2023 (vedlegg 17)
1. Svar fra region 3 på henvendelse om felles forvaltning av den sørvestlige delbestanden av jerv.
 2. Henvendelse fra nemndsmedlem Kristin Sørheim om faglig utredning rundt problemstillinger forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, samt forvaltningsområdet gaupe Tingvoll.
 3. Møtedatoer
 - a. Månedsskille november/desember 2023 - behandling av eventuell klage på vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2024.

Ingen andre innmeldte saker under eventuelt.